

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, februarija 1884.

2. zvezek.

Darovanje Gospodovo ali svečnica.

Naše sree — tempelj Marijin.

Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22.

Dvojni namen ima sv. cerkev pri posvečevanju svetih praznikov: da vsako leto ponavlja spomin tiste dogodbe ali skrivnosti, kateri je praznik posvečen, in pa da bi si verni po tem živem spominu srea blažili in posvečevali.

Zgodovinska stran današnjega praznika ima trojni pomen: 1. je praznik Gospodov in v tem oziru se imenuje darovanje Gospodovo, ker na današnji dan sta nesla Marija in Jožef malega Jezusa v Jeruzalemski tempelj, da sta ga po judovski postavi Bogu darovala; 2. je današnji praznik tudi praznik prečiste Device Marije in se zato imenuje praznik Marijinega očiščevanja, ker je Marija šla po postavi 40. dan po rojstvu Jezusovem v tempelj k očiščevanju; najčistejša in brezmadežna Devica očiščevanja pač ni potrebovala, pa vsa ponižna in zvesta služabnica božja se je hotela v vseh rečeh postaviti podvreči; 3. je še poseben praznik sv. cerkve, in se imenuje tudi „svečnica“, zato ker sv. cerkev danes pred slovesno sv. mašo voščene sveče blagoslavlja, ki se potlej rabijo pri službi božji ali pri družih cerkvenih opravilih.

Iz tega trojnega pomena današnjega dne se pa tudi lahko razvidi, kako podučljiv in spodbuden za slehernega kristijana je ta praznik. Vendar vsih naukov, ki se nam danes pred oči stavijo in so vsi vredni, da si jih k sreči vzamemo, ne moremo v tako kratkem času premisliti,

zato vas le na eno reč prav posebno opomnim, namreč, da je danes Marijin praznik in da je Marija Jezusa v tempeljno darovala. Ona ga ni tako darovala, kakor so darovale druge Izraelke svoje otroke, ampak pri njej je imela daritev veljati za vselej in za vse ljudi. Današnja pot v Jeruzalem je bila tako rekoč prva stopinja križevega pota: današnja daritev je v tako tesni zvezi z daritvijo na križu, da jo Simeon že skrivnostno Mariji napove rekoč: „*Tvojo dušo bo meč presunil!*“

Pa kakor je takrat Jezusa za vse ljudi darovala, ga želi tudi darovati nam vsem vsakemu posebej. To pa veste, da daruje se le v posvečenem kraju in le milo se stori naši najboljši Materi, ko vidi toliko src, ki so z grehom onečestene, da Jezus ne more v njih ostati: oh, gotovo jej na novo meč prebada premilo materno srce, ker jim Jezusa ne more darovati. Če hočemo, preljubi, Jezusu in Mariji dopasti, mora biti naše srce posvečeno svetišče Marijino — tempelj Marijin, — krasno ozališana Marijina cerkva; in o tem hočem danes nekoliko spregovoriti.

1. Ako to cerkev svojega srea ogledujemo in premišljujemo, je najprvo vprašanje to, kakošni so zidovi naokrog, če ni nikjer nič okrušenega, nikjer nobene razpokline, če ni nevarnost, da bi se celo ne podrli. Ti zidovi Marijine cerkve v našem sreju pomenijo neomahljivo gorečnost — stalno stanovitnost pri našem čiščenju Device Marije. Kakor dober zid leta in leta trdno stoji in se ne da omajati, naj pride čezenj naliv in povodenj, naj bije nanj vihar in nevihta: tako tudi srce, ki se je Mariji vdalo in darovalo, — se ne da od nobene stvari na svetu premotiti, da bi Mariji nezvesto postalo, da bi v svoji pobožnosti do Marije jelo omahovati in pešati. Ravno nasprotno se zgodi. Kolikor večje so skušnjave, kolikor večje so dušne stiske, s toliko večjo gorečnostjo se k Mariji zateka, pri Mariji pomoči in tolažbe išče. In če še toliko in toliko v Marijino čast stori, se mu še ne zdi zadosti, le še več in več jej želi storiti, le še bolj vneto in otročje jo želi ljubiti, jo želi čestiti in slaviti. In kdo bi bil zares v stanu dovolj častiti Tisto, katero je nebo samo počastilo z besedo „milosti polna“ in ktera se je na božje povelje imenovala „blažena med ženami“. Saj s tim, da Marijo častimo, častimo Boga samega, poveljujemo vsegamogočnost, neskončno modrost in dobroto večnega Gospoda, ki si je Marijo od vekomaj izvolil in jo obdaril s toliko lepoto in častjo, kateri se ne moremo dovolj načuditi. Naše pobožno

češčenje Matere božje, naša goreča ljubezen do Marije ni nič drugoga, kakor hvalenje Boga, da je Marijo s toliko krasoto in svetostjo obdal, nič drugoga, kakor vroča zahvala za vse neskončne milosti, ktere od Boga po Mariji sprejemamo. Kolikor bolj prisrčno tedaj kristijan Marijo časti, Marijino čast pospešuje, toliko večja bo sčasoma tudi njegova ljubezen do Boga, toliko živejša njegova vera, toliko trdniše njegovo upanje, — toliko zvestejše bo spolnoval zapovedi božje, — toliko pobožniši bo.

Ni se tedaj bati, da bi kdaj preveč za Marijo storili, le tega se bojim, [da bi ne bili v svoji pobožnosti do Marije vedno *stanovitni*. In ravno to je nar bolj žalostno, da nismo stanovitni v svoji ljubezni do Marije. Marsikateri je bil v svoji mladosti ves vnet za Marijino čast, ali kakor je rastlo število njegovih let, in rastla hudo-bija njegovih strasti, tako je hirala in pešala njegova detinska ljubezen do Marije; kar je bil nekdanj Mariji obljubil, je pozabil in opustil je vse, kar je bil sklenil Mariji v čast opravljati. Spet drugi se radi k Mariji zatekajo, kadar so v stiskah, ali kadar jih nesreča zapusti, tudi oni Marijo zapustijo.

Ni čudo, da se takim tudi Marija nič več milostljivo ne skazuje, da se tudi ona žalostno od njih obrača, kakor so se oni lahko-mišljeno od nje obrnili. Le kdor stanovitno zvest ostane Mariji, tega bo ona obilno poplačala. Čeravno je to le malo, kar v njeno čast opravimo, nam bo vendar obilno povrnila, ako stanovitno opravljamo, kar smo namenili. „*O blažena Devica!*“ je zatorej rekel njen posebeni častivec sv. Alfonz Ligvorij, „*ako ostanem stanoviten v Tvoji službi, v Tvoji ljubezni, sem gotov svoje krone.*“ Kako more pač biti Marija naših molitev vesela, ako jih en dan opravljamo, potem pa spet opustimo, ako smo en dan ali dva pobožno zbrani pri njih, potlej pa spet vsi razmišljeni; kako nas more ona poplačati za dobra dela, ktera opravljamo njej v čast, ako jih nekoliko časa zvesto opravljamo, potem pa opustimo; nekaj časa iz dobrega namena iz čiste ljubezni, potem pa v nemarno itd. Ako hočemo tedaj, da nam bo pobožnost do Marije kaj pomagala, bodimo stanovitni; brez stanovitnosti je vse zastoj. Kakor si cerkve ne moremo misliti brez trdnih zidov, tako ne prave pobožnosti do Marije brez stanovitnosti.

2. V zidovih hiše božje so vzdana okna, skoz ktera se nam odpira pogled proti nebesom, skoz ktera pošilja solnce svoje mile žarke, in s svojo lučjo oltar, svete podobe in vse druge reči po cerkvi razsvetljuje. Tako morajo biti tudi vse naše misli, vsa nagnenja in želje našega srea obrnene proti Bogu, proti njegovemu edinorojenemu

Sinu Jezusu Kristusu in proti Mariji, ki nas k Jezusu popelje: potlej bo tudi v tempelj našega srca božja milost in ljubezen jasno iz neba svetila in rekel bo Bog, kakor nekdanj zastran Salamonovega tempeljna: „*Izvolil in posvetil sem to mesto, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje srce ondi vse dni.*“ (2. Kron. 7, 16.)

Skoz okna Marijinega svetišča nam sveti sladko upanje večnega življenja.

V tretjih bukvah Kraljev beremo, da je ukazal Salomon pomoriti vse tiste, kateri so bili z njegovim bratom Adonijem zoper njega punt začeli. Tudi duhoven Abijatar je bil med uporniki. Salomon pa mu prizanesel, rekoč: „*Zaslužil si sicer smrt, pa nočem te dati umoriti; zdaj bodi brez kazni.*“ In zakaj menite mu je prizanesel? Zato, pravi Salomon, „ker si nosil skrinjo Gospodovo, skrinjo zaveze“. — Kaj se imamo *mi* učiti iz tega? Ako bode naše srce vse Mariji posvečeno, krasno po milosti božji razsvitljeno svetišče Marije Device, ki se tako primerno tudi skrinja zaveze imenuje; tedaj se nam ni bati, da bi nas Bog zavrgel, čeravno moramo spoznati, da smo grešniki pred njegovim obličjem. Upati smemo in ponižno se zanašati, da bo nam nebeški Kralj miru, pravi Salomon, naš Gospod Jezus Kristus rekel: „Zaslužiš sicer smrt; ali hočem se te usmiliti in te ne zavreči, ker si nosil skrinjo zaveze, za zdaj pojdi brez kazni in nikar več ne greši!“ O gotovo prepričani smemo biti, da tistim, ki Marijo otročje časte in imajo trdno zaupanje na njeno pomoč, tistim se bodo odprla nebeška vrata, kakor pravi sv. Bonaventura: „*Zakaj ni bilo še nikdar slišano, o ljubeznjiva Devica, da bi bil kdaj kdo zapuščen, kateri je pod tvojo pomoč pribežal, tvoje pomoči prosil, tvoji priprošnji se priporočal!*“ Je pa tudi neslišano, da bi kdo mogel v smrtnem grehu dalje živeti in v smrtnem grehu umreti, kdor si je v svojem otročjem, ponižnem srcu Marijo za svojo mater izvolil.

3. Kakor se pa v vsaki cerkvi nahajajo podobe svetnikov, ktere so nam v spodbudo, in nam v spomin kličejo njihove čednosti ter nas k posnemanju v nemajo; tako si hočemo tudi mi v Marijinem tempelju svojega srca postaviti zlasti podobe tistih svetnikov, ki so Marijo nar bolj goreče ljubili in častili. Tu naj nam bo zmiraj pred očmi podoba sv. Alojzija, kateri je precej v prvi mladosti, ko še govoriti ni znal, pogostoma prav pobožno Marijino ime izrekoval; in potem ko je k pameti prišel, naj rajše v cerkvi pred podobo Marije Device klečal, prisrčno molil in se njenej materni skrbi izročeval, ter že v svojem desetem letu Mariji v čast storil obljubo vedne čistosti. Ravno tako naj nam bo pred očmi podoba nedolžnega mladenčka sv. Stanislava

Kostka iz reda J., ki je vsako jutro, kakor hitro se je zbudil, svoje čisto oko proti Mariji obrnil, jo prisrčno pozdravil in se za celi dan v njene matrne roke izročil. Nikdar naj nam izpred oči ne zginejo ljubeznjive podobe: sv. Ignacija Lojolana, kateri je vedno nosil na prsih Marijino podobo, jo v potrebah na sree stiskal, kakor bi pomoči prosil in sam je trdil, da je bil tako velike nevarnosti rešen; podoba sv. Karola Baromeja, ki se je vse sobote celega leta in vselej pred prazniki Matere božje ojstro postil ob kruhu in vodi; sv. Bernarda, nar gorečnišega pridigarja in častivea Matere božje; sv. Dominika, ki je lepo molitev sv. rožnega venca s toliko vnemo in s tolikim vspehom razširjal; sv. Frančiška Ksaverijana, ki je vse svoje misijone Marijinemu varstvu izročeval; sv. Ligvorija, ki je pri vsaki priložnosti, očitno in doma, o njej govoril, ter ves navdušen zaklical: „O, da bi mogel jaz kedaj doživeti, da bi Marijo vsa srca čistila!“ — Nikdar naj nam ne zgine spred oči podoba sv. Katarine Sijenske, ki je imela navado, vselej Marijo počastiti s češčena-marijo, kadar je videla kako njeno podobo, ali kadar se je dela lotila, ali če je po stopnjicah šla, je na vsaki stopinji postala in češčena-marijo molila; podoba sv. Jedrti, ki si je vsako leto na to odločeni dan Marijo slovesno izvolila za svojo varhinjo in mater in se izročila v njeno posebno službo; sv. Terezije, ki je počastila Marijo že iz mladih nog kolikorkrat je le priložnost imela; po smrti svoje telesne matere si je v 12. letu Marijo zvolila za svojo mater in Marija je rada sprejela tako deklico za svojo ljubljeno hčerko in jo na tako visoko stopinjo svetosti povzdignila; sv. Roze Limanske, kateri se je Marija sama prikazala in rekla: „Roza! imej ti moje ime in imenuj se Roža Marija!“

Vsi le-ti svetniki in ne samo ti, temuč z njimi vsi izvoljeni in pravični naj nas obdajajo, da se tudi mi z njimi združujemo in vsi skupaj Marijo hvalimo in slavimo, saj je Kraljica vsih svetnikov.

4. V vsakej cerkvi je tudi prižnica za oznanovanje besede božje. Tako moramo tudi mi v svojem srečju ohraniti božjo besedo, Jezusov sv. nauk. To hoče, to želi Marija od nas, ker je tudi ona vse njegove besede v svojem srečju ohranila. „Storite, kar vam Jezus reče!“ — te Marijine besede tudi nam veljajo. Kadar se zbudiš iz spanja, misli si, kakor bi ti Jezus govoril: „Čuj in moli, da ne prideš v skušnjavo.“ „Delaj, dokler je dan, pride noč, ko ne more nihče več delati.“ Kadar vstaneš iz postelje, misli na vstajenje božjega Zveličarja in na opominovanje njegovega sv. aposteljna, ki pravi: „Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo. Zakaj zdaj je naše zve-

ličanje bližje, kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe.“ (Rim. 13, 11, 12.) Kadar greš na delo, spomni se besedi Gospodovih: „Vsak dan ima svoje križe in težave. Zatoraj premaguj se, vzemi svoj križ nase in hodi za menoj!“ Kedar se vsedeš k jedi, obudi v svojem sreju hrepenenje in želje po živem nebeškem kruhu, misli na besede Gospodove: „Moje meso je res jed, moja kri je res pijača.“ Kadar začneš moliti, postavi si Jezusa Kristusa in Marijo pred oči v molitvi, prizadevaj si moliti, kakor sta ona molila. Večkrat se spomni med dnevom besede Jezusove: „Glej svojo mater!“ da te bo Marija spremljaje varovala in da v noben greh ne zaideš. In kadar se zvečer spraviš k počitku, reci s svojim božjim Zveličarjem — ko opraviš večerno molitev in izpraševanje vesti — prav pobožno in z otročjo priprostostjo besede: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“

Tako tedaj vedno ohrani besedo Gospodovo v svojem sreju in na svojem jeziku in imej vselej goreče hrepenenje poslušati besedo božjo, kakor jo oznanja od sv. Duha razsvitljena cerkev.

5. Pristopimo pa še zdaj k spovednici v Marijini cerkvi svojega sreca. Spovednica pomeni notranji glas naše vesti. Kot resnični in odkritosrčni častivec Marije, vsikdar čiste neomadeževane Device, ne smemo nobene stvari trpeti v svojem sreju, ki bi našo vest oskrnila, temveč vselej moramo zvesto poslušati njen svareči glas. Zakaj prvi in narveči zadržek prave pobožnosti do Marije je ravno življenje v grehu. Greh pa Marijina pobožnost, to dvoje si je tako nasproti, kakor dan pa nočna tema. Ona, belo bliščeča lilija, čistejša kakor luč, — in greh, nar ostudniša in nar strašnejša reč na svetu; ona vsa ljubezen do svojega neprecenljivega Jezusa, — in greh vzrok njegovega prebritkega trpljenja in nar sramotniše smrti, — kako hočeš, da bo še spoznala za svojega služabnika in častiveca onega, ki to strašno pošast v sebi nosi, ki si tudi ne prizadeva, da bi jo iz sebe spravil, ki je še ne sovraži ne? O grešnik! préd pojdi in očisti svojo vest in potlej se približaj in poj Mariji čast! Kdor Marijo prav ljubi, nič bolj ne sovraži, kakor greh, zato se že tudi sence greha boji, grešne priložnosti ogiblje.

6. In zato ima Marijina cerkev njegovega sreca tudi vrata, ki se skrbno zapirajo vsemu, kar ne sme v njeno svetišče. — Pri prvih kristijanah je bila lepa navada, da je zmiraj pri cerkvenih vratih vratar stal, ki je imel varovati, da ni prišel noben sovražnik v cerkev. Tak vratar je moral vsacega v cerkev gredočega vprašati, če zna vero moliti, in na tem ga je spoznal, da je kristijan in

ne sovražnik. Ravno tako mora tudi v Marijini cerkvi našega srca zmiraj čuvaj pri vratih biti, da se ne pritepe kak sovražnik, grdi greh. Zatoraj mora vsako misel, vsako željo, ki pride iz zunajnega sveta in hoče v naše sree, nar pred presoditi in preiskati, če ni zoper vero, zoper nauk sv. evangelija. Seveda je to večkrat težko, zakaj peklenski sovražnik je zvit in lažnjiv, in se vselej prizadeva čuvaja premotiti, češ, da to in to ni nič tacega, ni tako greh. Oh! nikar mu ne verjemi in trdo zapri vrata svojega srca pred njim, ako hočeš ohraniti ljubi mir. In kakor imajo po Francoskem in drugod navado, da je v vsaki cerkvi eden postavljen, ki ima v cerkvi za pravi red skrbeti, ter vsacemu, kateri se lepo ne obnaša v cerkvi, vrata pokazati, tako moramo tudi mi ravnati. Kadar se jamejo v sreu vzdigovati nesramne želje, nečiste misli in drugi grešni nameni, brž jih moramo zapoditi in na njih mestu sv. misli, pobožne želje v sreu obujati, zakaj, kakoršne so naše misli in želje, taka so tudi večidel naša djanja, dobra ali slaba.

7. Pa ni še zadosti, da bi le greh izpravili iz srca in se zavarovali pred vsakim novim grehom, temuč olepšati moramo tudi svoje sree z lepimi svetimi čednostmi — in to naj nas uči oltar, sveče in cvetice na njem!

V vsaki cerkvi je oltar, na katerem se daruje Jagnje božje, Jezus Kristus; kaj pa hočemo mi darovati na oltarju svojega srca? Prva, ki sta Bogu darovala, sta bila Kajn in Abel. Kajn, kmet, je daroval od svoje poljščine, Abel, pastir, prvence svoje čede. Darovi so bili pri obeh močno enake eene. In vendar pravi sv. pismo, da Bog se je ozrl na Abelna in njegov dar, na Kajna pa ne in na njegov dar. Od kod tedaj ta razloček, če sta oba vredne darovala? Razlagaveci sv. pisma pravijo, da od tod ta razloček, ker Abel je s svojim darom daroval tudi svoje sree, sebe samega; dar Kajnov pa Bogu ni bil všeč, ker (po razlagi učenega Ruperta) je daroval poljščino Bogu, — sree pa zase pridržal. Tako tudi mi Bogu ne moremo prijetnejšega daru dati, kakor če sami sebe darujemo, to se pravi, če svojo voljo vselej podvržemo v vseh rečeh božji volji, če smo vselej s tim zadovoljni, kar Bog hoče.

In če hočemo tak dar Bogu darovati, se nam darov ne bode nikdar zmanjkovalo. Ko je mali Izak na goro Morijo šel z očetom, da bi bil tam darovan, je vprašal očeta: „Oče! tukaj je pač ogenj in drva; kje je pa dar?“ S tresočim glasom mu oče odgovori: „Za dar bo že Bog skrbel.“ In če me ti vprašaš, ljubi poslušavec! kje je dar, ki ga imaš na oltarju svojega srca Jezusu in Mariji

darovati, ti odgovorim: zato je že Bog preskrbel. Vsak človek ima svoje križe in težave, ima veliko grenkega zavžiti: naj vselej rado-voljno sprejme, kar ga zadene, naj samega sebe v sreči in nesreči Bogu daruje.

Tudi mi recimo, kakor je Marija angelju rekla in vse dni svo-jega življenja v srečo mislila: „Zgodi se mi po tvoji besedi,“ t. j. po tvoji volji. V vsih okoliščinah, v sreči in nesreči, v veselji in tugi, v življenji in smrti naj se edino le njegova sv. volja zgodi — nje-gova volja naj bo vselej tudi moja volja.

Pred oltarjem Marijine cerkvice v našem srečo mora neprene-homa goreti luč v svetilnici: kakor mora v cerkvi pred sv. rešnjim Telesom neprenehoma luč goreti in bi bila neodpušljiva zanikernost, ako bi se precej spet ne prižgala, kadar je ugasnila, tako tudi v našem sreču. Luč ta pomeni čistost in nedolžnost srca, zakaj, kakor pošilja svetilnica svoje svitile žarke o mraku po celej cerkvi, tako je tudi v nedolžnem, čistem sreču vse tako svitlo, tako jasno in veselo, da se ne da popisati. O da bi nikdar ne ugas-nila prijetna lučica nedolžnosti! ali če je po nesreči ugasnila, se kmali spet prižgala!

Kakor pa večna luč ni sama temuč se še druge lučice na oltarju prižigajo in vmes lepe cvetice in krasni šopi postavljajo, — tako se morajo tudi na oltarju našega srca okrog sv. čistosti druge čednosti vrstiti in tako stanovanje Jezusu in Mariji kar se da lepšati.

Blagor nam, če bodemo tako lepšali svoje srce in ga pripravili Mariji v prijetni tempelj. — Vselej me v srce gine, kadar se oziram v daljavo po hribih in dolinah in zagledam skoraj na vsakem hribu, skoraj v vsakej vasi lepo belo cerkvico, ali pa prijazno kapelico; in kako se še le moj duh povikšuje, ko pridem notri v tako cerkev, ki je čista in snažna, vsa z lepimi podobami ozališana; nasproti pa tudi ni žalostnišega, kakor videti ostanke podrtih cerkev, v katero se je pred časom ljudstvo zbiralo leta in leta Boga in Marijo častiti, tudi ni nič sramotnišega za duhovnijo, kakor če imajo umazano, vso za-puščeno cerkev. — Glejte preljubi! ravno tako prijetna, ljuba in lepa pred Bogom je tista hiša, tista duhovnija, kjer je veliko sreč, ki so še nedolžna in pobožna, ali vsaj spokorna; v tacih srečih rad prebiva Jezus in Marija in jim deli svoj blagoslov za čas in za večnost, — nebesa so že tu na zemlji. Ali žalibog, takega veselja Jezus na zemlji malo malo najde. Zakaj, če se tudi semtertje najdejo blage, pobožne

duše, ktere so zares pravi tempelj božji Mariji v veselje in čast — je pa okrog in okrog polno zapuščenih, umazanih in zanemarjenih tempeljnov božjih, — polno mlačnih src; krog in krog polno podrtih svetišč božjih, ktere je ogenj strasti požgal, ktere je vojska hudobnega poželenja pokončala in spremenila v zapuščene podrtije, — polno nesrečnih duš, ktere je greh oskrnil in umoril. Kristijani! pri nas naj ne bo tako; temuč sleherno srce, ktero je z grehom oskrunjeno, naj se očisti, vsaka mlačna duša naj se zbudi in naj postane v čednosti in pobožnosti vredno svetišče božje, v katerem bo Bog z veseljem prebival in jo enkrat sprejel v svoje nebeško svetišče, kjer se bo veselila z Marijo na vse veke. Amen.

Četrta nedelja po sv. treh Kraljih.

Vihar v srcu.

Velik vihar je vstal na morji tako, da so valovi čolnič pokrivali. Mat. 8, 24.

Ravno je bil Jezus dva velika čudeža storil; gobovega je bil očistil in stotnikovega hlapca ozdravil, kakor smo danes teden po evangeliju sv. Matevža slišali. Priča tema čudežema je bilo veliko ljudstva in še več jih je skup privrelo, ko se je ta čudežna novica raznesla po okolici. Zdaj, pravi sv. evangelist Matevž dalje, ko je „Jezus veliko množico okoli sebe videl, je zapovedal na uno stran morja zapeljati.“ (Mat. 8, 18.) In zakaj je to ukazal? Sv. Janez Križostom pravi, da zavoljo tega, da bi se „*nečimernemu češčenju umaknil*,“ ali kakor drugi sveti razlagavci pravijo, da bi se „*v samoto podal*.“ Potreboval je pa tudi samote in v njej počitka svojemu telesu. Od vedne hoje in vednega podučevanja bil je pač truden; in zato, da si nekoliko oddihne in počije, veli apostelnom, naj ga prepeljajo na uno stran morja. V čolnu se vleže in zaspi. Zemeljsko njegovo oko počiva, nebeško njegovo oko pa gleda po razburjenih morskih valovih in prestrašenih apostelnih. Vihar namreč nastane po božji volji na do sedaj tihem in mirnem jezeru; vihar tako silovit, da žugajo vskipeli morski valovi čolnič zagrniti in v globočino potopiti, ter Jezusa in apostelne s seboj potegniti. Vsi prestrašeni zavoljo sebe in zavoljo Jezusa pokličejo aposteljni Jezusa, ki nebeško mirno spi v čolniči in ga prosijo pomoči, da se vsi vkup ne potopé v valovih. Jezus vstane,

zapove vetrovom; — prejšnja tihota nastane in čolnič privesla z aposteljni in z Jezusom srečno na uno stran morja. Tako sv. evangelij.

Mornarji in potniki po morji pač predobro poznajo morje in strahoto morskega potovanja, ako nastane na morji silovit vihar; in naj so še tako hrabri in neustrašljivi, bojé se silovitih morskih valov. Mi, ki ne potujemo navadno po morji, ampak le po suhem, ne poznamo takega morskega viharja in njegove strahote, pač pa poznamo mi Adamovi otroci drug vihar, ki žuga nas slehernega potopíti v globočino pregrehe in v večno nesrečo; in tak vihar se razvija v človeškem srcu: vihar huđega nagnjenja, vihar poželjivosti, vihar skušnjav i. t. d. Še vse bolj se imamo bati tega grozovitega viharja različnih skušnjav v našem srcu, ko onega na morju, ker morski vihar more človeku odvzeti le zemeljsko življenje, vihar v srcu pa večno. Imamo li kak pomoček zoper ta toliko nevarni vihar v našem srcu? In sicer tak pomoček, po katerem bi mi zmagali ta vihar takó, da bi nam ničesar ne škodoval?

Naj vam po napeljevanji sv. evangelija danes nekoliko spregovorim o takem viharji človeškega srca; in sicer dvojno stran viharjevo bom vam opisal, pokazal vam bom: 1) vihar v srcu, in 2) pomoček zoper ta vihar.

I.

Nekako plaho gleda človeško oko za barko na širokem morji, ki hitro in brezskrbno plava po njem, ako v prvič vidi to prikazen; tudi mornar v barki hiti brezskrbno v daljne kraje po svojih opravilih. Pride pa tudi druga. Mnogokrat vzdigne se siloviti vihar, ki iz mirne vode napravi silovite, močne in nevarne valove, ki z barko kakor s kako igračico igrajo, jo zdaj v visočino, zdaj v globočino drvé in žugajo potopiti v morskem breznu njo in vse, kar je v njej.

Kdo bi odvzel nevarnost? Kdo utolažil morje? Kdo drugi, ko ta, ki po današnjem sv. evangeliju morju in vetrovom zapoveduje?

Ladjei na morji prav podobno je človeško sree. Človek, ko je enkrat dorastel in si ogleduje svoje zemeljsko življenje, misli, kako mirno, veselo in lepo bo plaval v svojem življenji in srečno preplaval morje zemeljskega življenja v nebeški dom.

In res! Ladjica človeška, — človeško sree, — oh! kako mirno in veselo plava po morji življenja v lepih, nježnih letih otroških; ali mladostna leta kmalu zginejo in ž njimi postaja morje človeškega življenja bolj in bolj nemirno; sree človekovo začunja okušati, da ni več tako srečno in mirno, ampak spoznava, da razne, do tje ne še

poznane stvari vznemirjajo in kalé njegovi prejšnji mir. Burja, vihar se vzdiguje v človeškem sreč!

Kakšna burja? Kakšen vihar?

Mladenček doraste v mladenča. Nepokvarjen je še ali že začena po tovaršijah pogledovati, češ, zdaj sem že dorastel in začne zahajati v kraje, pred katerimi ga svariyo njegov dušni prijatelj. In tû v tovaršijah sliši do tje nepoznanih reči, — vidi do tje mu neznano obnašanje in — nekako dopada mu ta novost. Kar je slišal in videl, to je bilo seme, ki hitro požene svoj kal in hitro odganja in raste, kajti slabo seme je padlo na dobra, rodovitna tla, ker slehernega človeka *srce je k hudemu nagnjeno že od mladega*. Mladeneč bolj in bolj postaja zamišljen, nekako spremenjen, ker se je zasukal na tolikanj nevarno mu pot. Očetova hiša zapazi to spremembo; oče in sosebno mati podučujeta, prosita, svarita, zdaj ljubeznjivo in milo, zdaj ostro in trdo, ker srčno želita ga na pravi poti ohraniti. Zdaj je ubogi mladenec na razpotji. Ne vé, bi li vbogal svoje tovarše ali vbogal očeta in mater in vihar preišljevanja ga neusmiljeno suče sem ter tje. O! da bi v njegovem sreč potihnil ta vihar kakor na ladjici, v kateri je bil Jezus, ah! kako srečen bi bil! Ali grozoviti vihar le noče potihniti; nasprotno, novo moč zadobiva, in odkod? *Hudobni duh* noče mirovati in le gledati mladenča v njegovem vojskovanji, ampak tudi on hoče v boj. Spusti se z vso svojo močjo v neskušeno mladostno srce, in v njem z različnimi skušnjavami divja in razgraja tako silovito, tako zvito, tako neprestano, da ubogega mladenča preslepi in pripelje k sklepu, da njegovo sree prej nikakor mirno ne bo, dokler ne bo nasiteno — premagano po skušnjavi. Ali ni blagi mladenec pač ubog revež v tolikem vojskovanji? v tolikem viharji? Kdo je, ki bi mu utolažil razdirajoči vihar v njegovem sreč, ga umiril in storil sree mirno, takó, kakor je bilo nekda?

Deklica, nekoliko dorastla, začena tudi okoli sebe se ogledovati, ogledovati po svetu. Vse, kar med spridenim svetom vidi, sliši, jej je novo, ker v mladostnih letih pri materi je bilo tako lepo obvarovano njeno mlado nedolžno sree! In vse, kar vidi in sliši, vsadi se globoko v nježno njeno srce in začne kaliti. Kake cvetlice pa rodi v njenem sreč ta izbujeni kal? Poglejmo v življenje in spoznali bomo te cvetke. Deklica postaja bolj in bolj zamišljena, njena molitev ni več tako prisrčna, za svete reči ni več tako vneta; vsaki njeni pogled, beseda, stopinja jasno razodeva, da v njenem sreč ni več tako, kakor je nekda bilo, ampak da se v njem ziblje neki vihar, ki jo napolnuje z drugačimi sanjarijami, ko v nježni mladosti. *Hudobni duh* pa tudi

ne počiva, ker ve, da srce, katero je v mladosti pridobil, bo tudi pozneje mu raje služilo. Ah! uboga deklica! nesrečno srce, ako ne pride pomočnik, ki bi vspešno razpodil siloviti in pogubonosni ta vihar!

Ko je tako barka človeškega srca jela plavati po nevarnem morji, se valovi ne poležejo kmali, ampak za prejšnjimi se vrstijo novi, ki jih tudi trojni vetrovi: hudo nagnenje, goljufni svet in nikdar ugnani peklenški sovražnik silovito zaganjajo proti slabotnemu čolniku. Tudi odrasli človek čuti v svojem sredu neko skrivno, nepoznano moč, ki s silo vleče v jezo, preklinjevanje, pijančevanje, goljufijo, opravljanje i. t. d., kakor se že razne slabosti imenujejo. Marsikteri toži in zdihuje v svetih trenutkih o tej njemu nepoznani in nepovoljni skrivni moči; marsikteri spoznava v svetih trenutkih, da je to skušnjava, ki se vojskuje zoper postavo duhá, ter postavi božji nasprotuje; spoznava, da je to vihar, ki njega skuša potopiti v greh in ga potem v grehu ohraniti, ja! pogosto pridejo sveti trenutki, v katerih prisrčno želi, naj bi potihnil v trpečem sredu taki siloviti viharji, ali kdo je, ki bi jih ukrotil? razpodil? neškodljive storil? Ah! ako ne pride zdatna pomoč, pač ubogi revež je tak trpin!

Še ene vrste viharji človeku vznemirjajo srce. Pridejo namreč nesreče, nadloge, britkosti notranje in vnanje. Vemo sicer dobro, da nam sv. vera zapoveduje vdanim biti v božjo voljo, da nas dobrotljivi Bog po njih le poskuša, očiščuje in k sebi pritiskuje; ali kdo iz lastne skušnje ne vé, kakó močen in nevaren je pa tudi taki vihar za trpeče, slabotno človeško srce! Kdo bi si upal vse nezgode voljno prenašati? Kdo si upal, take silovite valove v sredu vmiriti? In kdo je tisti, ki bi takemu viharju zapovedal in ga odstranil?

Ozirajmo so po svetu, okoli sebe, v se, nikjer, nikjer ne bomo našli moči, ki bi človeškemu sredu take in enake viharje utolažiti, odgnati zamogla! Nasprotno, kolikor bolj človek po svetu, okoli sebe, v sebi išče si prijatelja, ki bi mu odpodil taki vihar, toliko huje divja prejšnji vihar z ponovljeno močjo v njegovem sredu! To eno je gotovo in iz lastne skušnje vemo, da zoper vihar v sredu svet pomoči in zdravila nikakoršnega nima.

II.

Naj bi pa človek v tolikem vojskovanji in nevarnosti, v tako silovitem viharji osamljen, brez pomoči ostal?

O ne! ne! Tako zeló nas pa vendar dobrotljivi Stvarnik na svetu ni zapustil. Današnji sv. evangelij nam razlaga prav jasno in umevno, kje imamo iskati, kje bomo gotovo našli pomoč zoper vsakteri

vihar v našem sreču, naj pride od ktere koli strani, in v kolikoršni moči si že bodei.

„*Gospod, reši nas, poginjamo!*“ kličejo aposteljni. V nevarnosti silnega viharja pokličejo aposteljni Jezusa in njega poprosijo pomoči, ko vidijo, da je ves njihov trud v viharji zastoj in se po lastni moči rešili ne bodo gotove smrti; in glejte! Jezus umiri v trenutku vihar, on precej usliši njihovo prošnjo.

„Jezusa prositi“ je pa toliko ko moliti in torej nam današnji sv. evangelij naznanja in pojasnuje imenitno resnico, da z molitvijo in zdihovanjem k Jezusu, tedaj z Jezusovo pomočjo, bomo utolažili sleherni vihar, ki bi našo dušo vznemirjeval, jo spravljaj v greh in po grehu hotel jo potopiti v večno pogubljenje. Brez učenega razgovarjanja, brez velikega premišljevanja tedaj nam današnji sv. evangelij v naj jasnejši podobi razjasnuje, kje naj si iščemo pomoči in je tudi dobili bomo zoper razne viharje, ki bi nam hotli kaliti in odvzeti toliko blagi in zaželjeni, ter k sreči neobhodno potrebni mir sreča.

Že izraelsko ljudstvo je poznalo veliko moč molitve. Bilo je namreč v kljub toliki dobrotljivosti božji hudobno in mnogokrat uporno, in mnogokrat je prosil Mojzes usmiljenja za nje. In kaj stori Bog? „*Pusti me, pravi, da se vname moja jezca zoper nje in da jih pokončam.*“ Mojzes pa je prosil Gospoda zopet za usmiljenje in „*Gospod se je dal potolažiti in ni poslal hudega, ktero je govoril zoper svoje ljudstvo.*“ (2. Moz. 22, 10—15.)

Tudi pozneje je judovsko ljudstvo, podučeno po kraljevem preroku Davidu, v težavah in britkostih k Bogu klicalo in le od Njega pričakovalo pomoči. „*Svoje oči vzdigujem na gore, od koder mi pomoč dohaja*“ je klical David (Ps. 120, 1) in ž njim judovsko ljudstvo. „*Na gore*“ t. j. v Jeruzalem, k tempeljnu so se ozirali in v svetišču božjem iskali si pomoči od Boga.

In Bog je rad vsliševal njihove pobožne molitve in k molitvi tudi opominjal, po preroku Jeremiju (33, 3) je rekel: „*Klič v me, in jaz te bom uslišal.*“ — „*Klical boš, in jaz porečem: Tukaj sem.*“ (Iz. 58, 39)

V novi zavezi nam je pa nebeški Učenik Jezus Kristus še jasneje razložil, kje naj si iščemo in kje dobili bomo pomoči zoper razne dušne viharje! „*Karkoli bote Očeta v mojem imenu prosili, vam bo dal;*“ (Jan. 16, 23.) „*Gospodove oči so obrnene v pravične in njegova ušesa v njih molitve.*“ (1. Petr. 3, 12.) „*Je kdo žalosten med vami, naj moli.*“ (Jak. 5, 13.) „*Vsak, ki prosi, prejme.*“ (Mat. 7, 8.)

„Molitev ponižnega oblake predere; in se ne utolaži, dokler 'se tje ne približa in ne odstopi, dokler je Najvišji ne pogleda.“ (Sir. 35, 21.)

Kar uči sv. pismo v stari zavezi, kar uči Jezus Kristus v novi zavezi, to nam dokazuje tudi življenje svetnikov. Pretekli torek*) smo obhajali god sv. Frančiška Salezija, in v njegovem življenji gledamo čudovito moč molitveno.

Že precej po njegovem rojstvu prosi pobožna mati Vsegamogočnega zanj pomoči in popolno darovaje sinčka Bogu pravi: „Tvoj je, Oče večni, sinček moj! Ako bi pa jaz to moje dete slabo izrejevala in bi ono potem zašlo v pregrehe in hudobije, mi ga pa rajše vzemi zdaj precej po sv. krstu k sebi, akoravno ga imeti zelo želim!“

Je li kaj izdala ta goreča materina molitev? Poglejmo.

Mali Frančišek je rastel prav po želji in prošnji svoje matere; ljubil je seosebno molitev in ta ga je vsikdar obvarovala, kadar so viharji raznih skušnjav in britkosti hoteli razdevati njegovo srce.

Ko dopolni 12. leto, pošljejo ga oče v Pariz v visoke šole. Tukaj je bilo za mlado srce priložnosti in zapeljevanja v greh dovolj; zlasti med lahkomišljenimi učenci zginila je ljuba čistost. Frančišek boji se za to svojo lepoto, in kaj stori? Z molitvijo in z mogočnim orožjem presv. rešnjega Telesa vsaki teden oborožuje svoje srce; seosebno zvesto se obrača k Mariji, preblagi nebeški Gospoj in s solznimi očmi prosi nebes Kraljico, naj sprejme njegovo čistost za vselej v svoje mogočno varstvo.

Pozneje se ga loti velika žalost in otožnost; začela se je bila grozovita skušnjava s tem, da si misli sam pri sebi: „Znabití nisem v gnadi božji, in ko bi prišla nevarna priložnost, bi morebiti v greh privolil. Take otožne misli si je sicer iz glave spravljaj, ali skušnjava le ni hotla oditi, marveč od dne do dne je hujša postajala. Vsa sladost, ki jo je poprej čutil v molitvi, je zginila, poprej tako goreče srce mu je omrznilo za vse, kar mu je bilo nekđaj naj ljubše. Začnejo ga nadlegovati misli, da ga je Bog zapustil in vekomaj zavrgel. Ta nesrečna misel se popolno, tako močno vkorenini v njegovem srcu, da si je po nobeni poti znebiti ne more, in neizmerno ga boli, da, ako pride v pekel, ondi ne bo mogel svojega Boga ljubiti. „Oh, Gospod!“ je zdihoval, „če mi ni dano, da bi te ljubil na unem svetu, hočem Te vendar v sedanjem življenji vsak trenutek tako prisrčno ljubiti, kolikor zamorem. Vendar nikar ne daj, da bi Te vekomaj sovražil!“

*) Ta govor je od l. 1882, ko se je obhajal god sv. Frančiška S. v nedeljo.

Ljubi Jezus vidi njegovo britkost in stanovitno ljubezen; dovolj je poskušnje in rešil ga je tega duševnega trpljenja. In kako? Zopet po navadi vstopi neki dan v cerkev sv. Štefana in poklekne pred podobo Marijino; vnovič ponavlja svoje želje, zdihljeje in prošnje, in glej! solnce čistega miru zasije vnovič, ko poprej, v njegovi duši in ni nehalo sijati do konca njegovih dni.

Potem pride na slovečo šolo v Padovi; enako lepo je živel v ljubi nedolžnosti in ljubezni. Njegove tovarše, ki so bili zelo razuzdani, to sveto življenje zelo boli. Zato se mu nalažejo, da stanuje v mestu učen učenik pravoslovja in ga hočejo k njemu peljati; ali ti hudobneži peljajo ga v hišo nečistnice. In kaj stori? Moli, in ves vihar je utihnil v njegovem sreju.

Postal je potem mašnik. Vso svojo moč obračal je v spreobrnjenje krivovercev. 72.000 kalvincev je on spreobrnil in pripeljal v naročje edinozveličavni sv. cerkvi. In kakih pomočkov se je posluževal? Molitev ga je spremljala po vsih njegovih potih in vihar krivo-verstva je zginil po njej.

Slednjič v smrtni uri poskusi še enkrat skušnjavec svojo moč nad Frančiškom. Toda svoje navadno orožje, molitev ima zopet sv. Frančišek zoper sovražnika; tudi zdaj ga je premagal z molitvijo, kakor vsigdar in preselil se srečno v nebeške višave, v dom molitve.

Preljubi v Kristusu Jezusu! Enako kakor Frančišku Saleziju se tudi nam godi v zemeljskem našem življenji; od znotraj in od zunaj zaganjajo se marsikterokrat močni valovi in viharji raznovrstnih skušnjav in britkosti v naše srce. Kdo nam bo utolažil, odgnal, neškodljive storil vse take škodo in pogubo preteče skušnjave? Kdo drugi, ko tisti, ki po današnjem evangeliju vetrovom zapoveduje! Na aposteljne v čolniči se ozirajmo v skušnjavah in nevarnostih; ž njimi kličimo: „Gospod, reši nas!“ in sveti zdihljeji goreče molitve bodo v trpečem našem sreju odganjali in odgnali vse viharje, bi bi se zaletavali v naše dušne ali telesne potrebe; molitev nas bo po nauku današnjega sv. evangelija srečno pripeljala v kraj brez viharjev, v kraj rajskega miru: v nebesa! Amen.

Janez Kobilica.

Prva predpepelnična nedelja.

Zakaj bo veliko pogubljenih?

Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih. Mat. 20, 16.

Sveti Bernard je hotel enkrat pridigati. Ko pride na prižnico, se molče ozira po svojih poslušalcih, solze se mu vlijejo po licih in jame britko jokati. Ljudstvo se je močno prestrašilo, ker nihče ni vedel, zakaj pridigar žaluje. Čez nekoliko časa svetnik povzdigne svoj glas in reče: „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ Kdo vé, če boste vi vsi, ki zdaj tukaj pred mojim obličjem stojite, enkrat zveličani? Kdo vé, če bom tudi jaz, ki vam besedo božjo oznanujem, kdaj zveličan? Po teh besedah sveti Bernard zopet utihne — glasen jok in stok se razlega po svetem kraju. In zakaj so vsi pričujoči jokali? Ker nobeden izmed njih ni mogel z gotovostjo reči, da bo zveličan.

To je resnica, ljubi moji! „Človek ne vé, pravi sv. Duh, je li ljubezni ali srda (božjega) vreden.“ (Pridig. 9, 1.) Celó sveti Pavel, kateri si je toliko prizadeval za razširjanje cerkve Jezusove, da je smel reči: „Več ko vsak njih (apostelnov) sem delal“ (I. Kor. 15, 10.); in kateri se je tudi sam ojstro pokoril zavoljo svojega zveličanja, kakor je sam rekel: „Tarem svoje telo in ga v sužnjost devam, da, ko druge učim, sam ne bom zavržen“ (I. Kor. 9, 27.), še celo ta veliki in sveti apostelj, pravim, se ni upal reči, da bo zveličan. „Nič sicer nimam na vesti, tako piše, toda v tem nisem opravičen.“ (I. Kor. 4, 4.) Zato opominja vse kristijane: „S strahom in trepetom delajte za svoje zveličanje.“ (Filp. 2, 12.)

Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih! Če je pa malo izvoljenih, jih bo veliko pogubljenih. Kako se pa to strinja z neskončno ljubeznijo božjo? Kako se to vjema z naukom svetega Pavla in vesoljne svete cerkve, da Bog hoče vse ljudi zveličati? Na to hočem odgovoriti danes, zato rečem: Bog res hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani (I. Tim. 2, 4.); ali ljudje ne živijo vsi tako, da bi mogli biti vsi zveličani. To je poglobitni vzrok, da je izmed veliko poklicanih le malo izvoljenih.

Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani. To kaže njegova očetovska skrb za večno zveličanje človeške duše. Bog je vse storil in še vedno vse stori, česar je treba k našemu zveličanju. „*Svojega edinorojenega Sina je dal, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.*“ (Jan. 3, 16.) Ta Sin božji je na svet prišel, „*ne, da bi svet sodil, temuč da bi svet po njem zveličan bil*“ (Jan. 2, 17.); tri in trideset let je živel v tej solzni dolini, in ves ta čas ni nehal „iskati in zveličati, kar je bilo zgubljenega“ (Luk. 19, 10.); učil je edino zveličavno vero, čudeže je delal, dobrote je delil, molil je, postil se je — vse to zavoljo našega zveličanja. Brez števila britkost in nadlog je na-se vzel, mraz in vročino, glad in žejo, zasramovanje in preganjanje je prestal, eden njegovih učencev ga je izdal, drug ga je zatajil, vsi so ga v njegovem trpljenju zapustili; krvav pot je potil, bičan je bil, težki križ je nesel, pod križem je trikrat padel, prebodli so mu roke in noge z ojstrimi žebli in glavo z bodečimi trni, slednjič je še kri in življenje, vse, kar je imel, dal — zavoljo našega zveličanja. Predno je šel nazaj k Očetu, vstanovil je sveto cerkev, izročil jej svoj božji nauk in svojo božjo oblast, obljubil jej, da hoče pri njej ostati „*vse dni do konca sveta*“ (Mat. 28, 20.) in jo je nepremagljivo storil zoper vse nakane peklenškega duha — vse to zavoljo našega zveličanja. V svojo cerkev je poslal in še vedno pošilja mašnike, da naj darujejo, pridigarje, da naj podučujejo, spovednike, da naj odvezujejo, pastirje, da naj duše pasejo — vse to zavoljo našega zveličanja. Postavil je tudi sedmere sv. zakramente, v katerih kakor v sedmerih studencih nam neprenehoma doteka pomoč in milost božja, celo samega sebe je zapustil v najsvetejšem zakramentu — edino le zavoljo našega zveličanja. In koliko družih milost nam vedno skazuje, koliko razsvetljenja uma, koliko nagibovanja volje k dobremu, koliko pomoči v skušnjavah, koliko tolažbe v nadlogah, koliko polajšanja v britkostih! Glej, o človek, vse to je Bog storil in še stori zavoljo — tvojega zveličanja! Oziraje se na vse to sme pač vprašati z besedami sv. pisma: „*Zdaj pa sodite med menoj in mojim vinogradom* (človeško dušo). *Kaj bi imel svojemu vinogradu še storiti in nisem storil?* (Iza. 5, 3, 4.)

Predragi! Če pri tolikem prizadevanju božjem, pri toliki skrbi nebeškega Očeta za blagor naše duše, sami za njeno zveličanje nič ne skrbimo in se pripomočkov od Boga nam podeljenih posluževati nečemo, ali ni pravična, zaslužena kazen, če nas Bog večno pogubi? In da ta kazen ne bo izostala, je povedal Gospod sam po preroku, rekoč: „*In zdaj vam bom pokazal, kaj bom storil svojemu vinogradu.*

Plot mu bom pobral, da bo obropan; podrl bom ozidje, da bo pomandran; v puščavo ga bom spremenil, ne bo obrezan, ne okopan; grmovje in trnje naj raste v njem in oblakom bom zapovedal, da ne bodo nanj lili dežja.“ (Iza. 5, 5, 6.) Zakaj se je pa Bog tako razsrdil nad svojim vinogradom? Zato, pravi, ker „*pričakoval sem, da bi grozdje rodil in obrodil mi je viniko.*“ (Iza. 5, 4.) Glejte, ljubi moji, vzrok pogubljenja toliko človeških duš: Lenoba, mlačnost, mrzlota v službi božji, nerodovitnost v dobrih delih, pregrešno mišljenje, govorjenje in dejanje! Bog po tolikem prizadevanju za naše zveličanje pričakuje — in to po vsej pravici! — v vinogradu naše duše grozdje, t. j. dobra dela, čednosti, zasluge; ako pa namesto tega najde le grenki sad hudobije in pregrehe, nikar se ne čudimo, če Gospod v svojem srdcu tudi v duhovnem vinogradu, v naši duši, pobrati hoče plot strahu božjega, podreti trdno ozidje vere, upanja in ljubezni, če hoče dušo našo spremeniti v puščavo, ktere ne namaka več rosa in dež milosti božje, kjer tedaj družega ne more rasti, kakor grmovje in trnje časnih skrbi in pregrešnih dejanj. In tacih zanikernih, lenih in hudobnih ljudi je veliko. Zato pravi Zveličar: *Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.*

Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani. Tega nas prepričuje ne le njegova očetovska skrb, njegovo vsestransko prizadevanje za zveličanje človeških duš sploh, temuč posebno še njegova ljubezen do tistih duš, ktere so že zapustile pot zveličanja ter hodijo po potu pogubljenja, — do grešnikov in grešnic. Bog bi po svoji neskončni pravici smel grešnika pogubiti precej po storjenem grehu, a navadno tega ne stori, temuč ga po svojem neskončnem usmiljenju skuša še rešiti, zveličati, zato ga kliče in vabi zopet na pravo pot življenja in večnega zveličanja. On je dobri pastir, kateri hodi za zgubljeno ovco ter jo išče, dokler jo zopet najde, najdeno zadene na svoje rame in nese nazaj k svoji čedi. O blagor ovci, ktera posluša njegov pastirski glas! — On je božji prijatelj človeških duš; če se mu ktera izneveri, jo vabi in kliče tako dolgo, da se mu zopet približa in v njegovo službo stopi. O blagor duši, ktera posluša glas svojega božjega prijatelja! — Bog je tudi skrbni Oče, če ga kateri njegovih otrok zapusti in gre v tujo deželo pregreh in hudobij, ga ne zavrže za zmiraj, temuč ga prijazno kliče nazaj, in če pride, mu vse odpusti, ga prisrčno objame in postavi v poprejšnje pravice. O blagor otroku, kateri posluša glas nebeškega Očeta!

Kdaj pa kliče Bog človeka? Nekatere kliče že v tretji uri, t. j. v otročjih letih; druge v šesti uri — v mladosti; zopet druge ob

deveti uri — ko so že popolnoma dorasli; še druge v enajsti uri — proti večeru življenja, v visokej starosti, nekoliko pred smrtjo. Vse brez razločka pa kliče precej po storjenem grehu, precej po zgubljeni milosti. — In kako Bog kliče? Na razne načine. Zdaj po dobrem očetu, kateri svoje podložne svari in opominja, zdaj po skrbni materi, ktera moli in zdihuje in joka nad hudobnim sinom, nad nepokorno hčerjo; zdaj po kakem pridigarju, kateri grešniku pred oči stavlja večne resnice, zdaj zopet po spovedniku, kateri vodi njegovo dušo. Tudi po vesti se oglašá usmiljeni Bog, ker jo grešniku vznemiri in razburi tako, da nima več pokoja in da je tako rekoč prisiljen se spreobrniti. Razne nesreče, britke izgube, dolge in nevarne bolezni, hude bolečine, smrtne nevarnosti, vse to so glasni klici milosti božje. Pa tudi po dobrotah, po sreči in blagostanji, se razodeva glas božji, kateri kliče: Spreobrnite se, grešna duša, vrnite se k svojemu Očetu, kateri te tolikanj ljubi in te tako obsipa z raznimi dobrotami! — Če se pa grešnik za vse to ne zmeni, če neče poslušati glasu božjega, če zaničuje klic milosti božje, kaj pa potem —? Potem se zna nad njim spolniti to, kar je Bog zažugal po preroku: „*Klical sem vas, in niste odgovorili, govoril sem, in niste poslušali.*“ (Iza. 65, 12); „*svojo roko sem stegoval, pa ga ni bilo, da bi se bil ozrl.*“ (Preg. 1, 24.) „*Ker ste tedaj ves moj svet zaničevali in zanemarjali moje svarjenje, se bom tudi jaz smejal vaši pogubi in se posmehoval, kadar vas zadene, česar se bojite. Kadar nadloga nagloma pridere in poguba kakor vihar privrši, kadar stiska in težava nad vas pride; tedaj me boste klicali, pa vas ne bom poslušal, zgodaj boste vstajali, pa me ne boste našli, zato, ker se mojemu svetu niste vdali in ste vse moje svarjenje zaničevali.*“ (Preg. 1, 25—30.) Tako govori Bog! Pomisli zdaj, grešni človek! Bog te morda že dolgo kliče, morda že od otroških let; ti pa nisi poslušal njegovega glasu in ga morda še zdaj ne poslušáš; — prišel bode čas, ko boš ti njega klical, a takrat on tebe ne bo maral poslušati. Bog te vabi in kliče morda že od mladosti, dvajset, trideset, petdeset let; kolikokrat ti je govoril na srce, kolikokrat te je že iskal, zdaj po tej, zdaj po onej poti! ti pa se mu do zdaj še nisi dal najti; o človek, prišel bode čas, ko bodeš ti njega iskal, a takrat se on ne bo dal najti! — Bog te kliče že celo dose-danje življenje; velikokrat je že svoje roke stegoval, da bi te izvlekel iz mlake pregrehe, toda nisi se dal izvleči, zastonj te je klical, zastonj ti je ponujal svojo pomoč; o človek, prišel bode čas, ko bodeš ti njega klical in v smrtnih težavah svoje roke stegoval proti njemu, ali takrat morda on ne bo za-te maral. Zakaj ne? Zato, ker ga nisi

poslušal, ko te je on klical, ker nisi vbogal, ko te je svaril, ker nisi storil tega, kar je on hotel. In tacih ljudi, kateri tako živijo, je žali-bog veliko. Zato pravi Kristus: „*Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.*“

Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani. To nam kaže slednjič čudopolna potrpežljivost, s katero čaka tudi najbolj trdovratne in zastarane grešnike. Ko bi usmiljeni Bog le klical in vabil k spreobrnjenju, ne pa grešniku tudi potrebnega časa dovolil za njegovo spreobrnjenje, bi se hudobnež nikoli ne spreobrnil, temuč v grehih umrl; toda „*Bog čaka*, pravi prerok, *da bi se vas usmilil.*“ (Iza. 30, 18.) Bog vidi, kaj grešnik počenja po dnevi in po noči, očitno in na skrivnem, in nihče bi ne mogel reči, da ne bi storil prav, če bi strele svoje jeze spustil na tacega človeka, in vendar, pravi sv. Peter Damijanov: „*Bog vse to vidi, in molči, on vidi in ne razodene, on vidi, in ne sodi, on vidi in se ne maščuje.*“ (Opusc. 7, c, 23.) Bog grešnika kliče in opominja in ni dolžan, mu prizanesti, če njegovemu klicu in opominjevanju ni pokoren; in vendar, pravi sv. Bernard, „*Bog čaka, se dela, kakor bi tega ne zapazil, potrpi deset ali dvajset let, do starosti, celo do visoke starosti.*“ (Tract. 49, diss. 3, n. 1.)

Glejte, ljubi moji, tako potrpljenje ima Bog z grešniki, tako težko mu je, grešnike pogubiti, tako resnično hoče, da bi bili vsi ljudje izveličani. — Kaj pa, če grešnik vkljub temu čakanju neče nič storiti za zveličanje svoje duše? Kaj pa, če to čakanje božje, to potrpežljivost božjo zlorabi, da še več in hujših grehov doprinaša in tako predrzno na božjo milost greši? Kaj se pa bo s takim nehvaležnežem zgodilo, to je Kristus povedal v neki priliki, rekoč: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu in je prišel sadu na njem iskat in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej! tri leta je, kar hodim sadu iskat na tem figovem drevesu in ga ne najdem; posekaj ga tedaj, čemu še prostor jemlje? On pa je odgovoril in mu rekel: Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim, če kje sad obrodu; če pa ne, ga boš potlej posekal.“ (Luk. 13, 6—9.) — — „*Ga boš potlej posekal!*“ — Strašne besede! Grozna osoda! Tedaj vendar ne bo Bog zmirom čakal! ne bo zmirom prizanašal! Enkrat hoče vsakako posekati nerodovitno drevo, pogubiti grešno dušo!! — Kaj je tedaj storiti? — To, kar pravi sv. Duh: „Ne ravnaj po poželenju svojega srca in ne rekaj: Kdo mi kaj more zavoljo mojih del? Zakaj Bog se bo gotovo maščeval. Ne govori: Grešil sem in kaj žalega se mi je zgodilo? Najviši je namreč potrpežljiv povračevalec. Ne reci: Vsmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil

obilnih mojih grehov. Zakaj njegovo usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza, in v grešnike se njegov srd ozira. Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza nagloma pride in ob času maščevanja te bo razdjal.“ (Sir, 5, 2—9.) — Ali veliko jih je, žalibog veliko, ki se na te besede sv. Duha nič ne ozirajo in spreobrnjenje tako dolgo odlašajo, da odmerjeni čas poteče in jih lastna nespokornost pokoplje v nesrečni večnosti. Zato pravi Kristus: „*Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.*“

Vsaj vi, preljubi, skrbite za svoje duše, vsaj vi ne zanemarjajte svojega zveličanja! Saj veste, da Bog hoče vse ljudi zveličati, da tedaj silno nerad pogubi kako dušo; saj ste slišali, kaj je vse storil in še stori za vaše odrešenje, kako kliče grešnike in kako milostno čaka na njih spreobrnjenje. O da bi vsi enkrat zveličanje dosegli! O da bi se nam vsem enkrat reklo pri sodbi: „*Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.*“ (Mat. 25, 34.)

Josip Erker.

Druga predpepelnična nedelja.

Kaj je kristijanu beseda božja?

Sejavec je šel sejat svoje seme.

Luk. 8, 5.

„*Besede današnjega evangelija,*“ pravi sv. Avguštin, „*ne potrebujejo razlaganja, temuč le spolnovanja.*“ Naš Zveličar sam je razložil pomen prilike o sejavcu in semenu. Kolikor razumljivše so toraj besede današnjega evangelija, toliko bolj se moramo prizadevati, zvesto jih spolnovati in z dobrim in najboljim srcem besedo božjo sprejeti ter skrbeti, da bo trideseterni, šestdeseterni in stoterni sad v njem obrodila. Kolikorkrat berem ali premišljudem to priliko o sejavcu in njegovem semenu, vselej se čutim močno spodbujenega k zvestemu spolnovanju svojega vzvišenega poklica, za katerega me je previdnost božja odločila. Vzor krščanskega pridigarja stoji mi v evangelijskem sejavcu pred očmi.

Sejavec je šel sejat svoje seme. Veselo koraka po njivi in meče zrna v razore. Tako stoji pridigar v sredi svojih poslušalcev, ki željno

sprejemljejo besede, ki iz njegovih ust prihajajo. Le dobro seme troši na svojo njivo. Skrbno ga je odbral iz lanskega pridelka. Ne oznanujem vam svojih misli, ne misli človeške modrosti, temuč nebeško seme polagam v vaša srca, seme, ki je na cerkveni njivi pod varstvom Jezusa Kristusa in sv. Duha dozorelo. Kar sem sam od cerkve prejel, mečem v vaša srca, kakor je rekel sv. apostelj Pavel: „*Ko sem k vam prišel, bratje, nisem prišel z visokostjo govorjenja in modrosti, ko sem vam oznanoval pričevanje Kristusovo. Mislil sem namreč, da mi ne gre kaj družega vedeti med vami, kakor Jezusa Kristusa in njega križanega. In moje govorjenje in moje oznanilo ni bilo v pregovorljivih besedah človeške modrosti, ampak v skazovanju duha in moči.*“ (I. Kor. 2, 1. 2. 4.)

Evangelijski sejavec troši svoje seme in nič ne gleda, če tudi en del semena pade na skalo ali na nerodovitna tla. Tako pride tudi pridigar zopet in zopet na prižnico, ako tudi še toliko njegovih besed na nerodovitna tla pade. Spominja se besed, ki jih je sv. apostelj Pavel pisal svojemu učencu Timoteju: „*Zarotim te pri Bogu in Jezusu Kristusu, ki bo sodil žive in mrtve v svojem prihodu in svojem kraljestvu, oznanuj besedo, ne jenjaj, bodi si priložno ali nepriložno, prepričaj, prosi, svari z vsem potrpljenjem in ukom.*“ (II. Tim. 4, 1. 2.) Evangelijski sejavec pa nam je tudi v tolažbo, ako se nam zdi, da je bil naš trud le prevečkrat zastoj. Uči nas, naj bomo stanovitni, naj zaupamo v blagoslov božji in dež iz nebes in naj se trdno zanesemo, da bo vsaj en del semena v šestdeseterni in in stoterni sad vzrastel.

Lepo pa kaže denašnji evangelij tudi naše dolžnosti do besede božje, ki jo iz naših ust slišite. Vsak stan, v katerem se duša znajde, je popisan s temi besedami Gospodovimi. Opominja nas, besedo božjo vselej z gorečnostjo poslušati ter ji globoka in rodovitna tla v svojih sreih pripraviti, da se trdno vkorenini in ne vsahne ob času skušnjave; kliče nam, kali besede božje zavarovati, da je ne ostrupijo in zamorijo skrbi življenja in ljulika greha.

Ako po opominjevanju Gospodovem vsi svoje dolžnosti do besede spolnujemo, bo Zveličar gotovo svoj blagoslov izlil na setev svoje besede v naši duši, da bo v čudovit sad vzrastla.

Da bomo besedo božjo prav cenili in častili, pogledjmo danes, kak pomen ima za naše življenje. Razložiti vam hočem, kako nam je beseda božja 1) glas iz nebes, 2) živež naše duše, 3) ogledalo našega srca in 4) osrečenje našega življenja.

I.

Glas, ki iz nebes prihaja, je kristijanu beseda božja. Življenje bi mu bilo težko, neprenesljivo breme, ko bi ga beseda božja ne krepčala in tolažila in njegove prave domovine ne spominjala. Kakor hrepeni zemlja po solnčni svitlobi, tako hrepeni človek po moči besede božje.

Le premišljujmo, kaj je beseda božja in prepričali se bomo, da je res glas iz nebes, ki doli k nam prihaja, da nas gori v nebesa povzdiguje. — Kaj je beseda božja? Ona ni beseda mašnikova, beseda človeška, temuč je oznanilo božje. Glas nebeškega Očeta je, ki nam po mašniku govori. Sv. Janez imenuje našega Zveličarja in Odrešenika besedo božjo in v tem je povedano, kaj je pomen krščanske pridige. Beseda božja, ki se nam s prižnice oznanuje in Beseda, ki je iz naročja božjega izšla ter v prečisti Devici Mariji človeško meso na se vzela, je enakega začetka.

Odkar je Gospod človeški rod vstvaril, ni nehal v svoji ljubezni in v svojem usmiljenju podučevati ga. Najprej je govoril po očakih in prerokih in po drugih od njega poslanih možeh. In ko je, kakor sv. Peter pravi, večkrat in mnogotero našim očetom govoril, prišla je slednjič njegova lastna Beseda na zemljo. Poslal je svojega Sina, ki je kot njegova beseda pred jutranjo zvezdo iz njegovega naročja izšel. In ta ena Beseda Očetova se je tako rekoč v toliko besed razdelila, kolikor je Sin božji resnic in naukov tu na zemlji oznanoval. Kako veličasten je tedaj katoliški pridigar! Ne v svojem imenu stoji katoliški duhoven v sredi svojih poslušalcev, še manj je od njih izvoljen, da bi po njih mislih govoril, temuč govori v imenu cerkve in oznanuje njeno vero, uči nauk, ktereга jej je Sin božji izročil. Govori namesto Jezusa Kristusa!

Še bolj bomo spoznali, da je beseda božja glas iz nebes, ako premišljujemo resnice in nauke, ki se s prižnice oznanujejo. Ni človeška modrost, niso minljive reči, ki se tu razlagajo, temuč zadeve našega večnega zveličanja. Beseda božja govori o Bogu Očetu, vsegamogočnem Stvarniku nebes in zemlje, ki nad oblaki na tronu svojega veličastva kraljuje, kamor smo vsi namenjeni. Uči nas pot, po kateri moramo v različnih okoliščinah svojega življenja hoditi, ako hočemo ta svoj nebeški namen doseči. Govori o našem Zveličarju Jezusu Kristusu, ki je v naše odrešenje na zemljo prišel in nas opominja, z zvestim posnemanjem njegovega življenja za nebesa ne-utrujeno se prizadevati. Govori o sv. Duhu, ter o onem nevidljivem tempeljnu, ki ga je v globočini naše duše sozidal in nam kliče, naj to svoje notranje svetišče vedno v časti imamo ter ga nikdar ne

oskrunimo. Beseda božja razodeva vse delovanje presvete Trojice za naše zveličanje; govori o velikih obljubah in o plačilu, ki nam je obljubljeno ter nas spodbuja z zvestim spolnovanjem dolžnosti življenja za svoje večno zveličanje se truditi.

In da bi beseda božja vedno ostala glas iz nebes ter da bi se nikoli ne spremenila in pokazila, obljubil je Gospod svoji cerkvi sv. Duha, da jo v njegovem nauku ohrani. On sam ostane pri njej s pomočjo svoje gnade, da varuje svojo besedo, razodenje svojih ust. V tisti ljubezni je dal cerkvi zagotovilo, da je peklenske vrata, duh laži ne bo nikoli premagal.

To je pomen besede božje katoliškemu kristijanu. On vidi v pridigarju namestnika Kristusovega in njegove nezmotljive cerkve, zato si misli, da sedi pri nogah edinorojenega Sina božjega. Zato posluša besedo božjo z veseljem in svetim hrepenenjem. Ali ne bomo torej vselej radi in veseli prišli besedo božjo poslušati? Vsaj potrebujemo vsi luči, ki nam sveti na potih našega življenja. Ako se je Gospod ponižal, da nam je skozi usta svojega edinorojenega Sina govoril in svojo večno besedo poslal, jo bomo li leno ali celo neradi poslušali? Ne vem, kako bo svoj namen v večnosti dosegel, kdor noče nič o njej slišati!

II.

Beseda božja pa nam je dana tudi v živež naši duši. Od zemeljskega kruha naša duša ne more živeti. Misli, ki nam jih ponujate zemlja in človeška modrost, naše duše ne morejo nasititi. O duši veljajo besede Zveličarjeve: „Človek ne živi le od kruha, temuč od vsake besede, ki pride iz ust božjih.“ (Mat. 4, 4.) Kakor rastlina s svojimi koreninami sok iz zemeljskih tal srka, a v svojo rast in cvetje svetlobe in dežja iz nebes potrebuje, tako posvetno znanje ne zadostuje v popolno ohranjenje duševnega življenja. Človek potrebuje verskih misli in resnic, ako noče, da njegova duša pogine. Beseda božja je ona čeznatura hrana, ki naši duši življenje podeljuje. Rosa je iz nebes, ki zemljo oveseljuje in oživlja, svitloba, ki jo edina more zdravo in močno ohraniti.

Beseda božja zadostuje vsaki potrebi naše duše. Čudovito lepo je popisal enkrat sv. Krizostom vpliv evangelija na človeško srce, ter v ta namen svojim poslušalcem pokazal, kako bogato obložena miza je ta nabeška gostija in kako lakoto vsacemu potolaži: „Pride kedo sem, obtežen z žalostjo in britkostjo zavoljo marsikaterih nadlog, ki so nad njega prišle, on sliši besedo prerokovo: *Zakaj si žalostna*

moja duša in zakaj me žališ? Upaj v Boga! ker nanj bom zaupal! On je veselje mojega obličja in moj Bog; in gre zopet in je dosti tolažbe za svojo dušo najdel. Otresel je vso žalost od sebe. Druzega muči velika revščina; nerad jo prenaša ter godrnja, ko vidi druge v največi obilnosti živeti. Tudi on sliši besede prerokove: Vrzi svoje skrbi na Gospoda in te bo ohranil; vekomaj ne bo pripustil, da bi pravični omagal; ali: Ne boj se, ako je človek obogatel in se je njegova čast pomnožila; ko bo namreč umrl, ne bo vsega dobil. Zopet drugi se pritožuje, da ga sovražijo in preganjajo; in ako se mu življenje grenko zdi in nikjer pomoči ne vidi, ga poduči prerok, da naj v tacih bolečinah nikar ne iščemo pri ljudeh tolažbe. Poslušaj, kaj on govori: Zalezovali so me, jaz sem pa molil. Ali vidiš, kje pomoči išče? Drugi, pravi, mislijo na zvijače in preganjanje, jaz pa bežim v nepremagljivi stolp, v pristanišče, kjer ni viharjev in neviht, k molitvi, ki vse težko v lahko in prijetno spremeni. Še drugi je preganjan od njih, ki so ga prej ljubili; njegovi prijatelji so ga zapustili, in to ga najbolj boli. Tudi on pride sem in sliši onega svetnika govoriti: Moji prijatelji in sosedje so se vzdignili zoper mene in me preganjali, in kateri so mi bili najbližnji, so se postavili od daleč in so silo delati in mojo dušo zalezovali. In ki so mi hudo želeli, govorijo laž in gledajo kako bi me goljufali ves dan. Jest pa, kakor bi bil gluha, nisem slišal, in kakor bi bil mutast, nisem svojih ust odprl. Glej, kako ima sv. pismo za vsako potrebo svoje zdravilo! Vzamejo se nam vse skrbi življenja, in vse, kar se nam primeri, nam ne more srčnosti vzeti.“

Beseda božja potolaži obupanega, dá moč slabemu in posuši solze žalujočega. Njemu, ki ga skušnjave stiskajo, dá srčnost in večjo odločnost; kliče grešnika k pokori in pravičnega k vstrajnosti in stanovitnosti.

Kedo ni že sam v svojem življenju te čudovite moči besede božje okusil? Sto in sto jih pride k pridigi, vsak ima svoje potrebe in vsak je drugačen, in vsi ljudje najdejo, česar iščejo. Vsi pijejo iz studenca in vsak si ugasi žejo. Binkoštni čudež, ko so vsi, dasiravno so bili različnih narodov, besedo sv. Petra razumeli, se ponavlja pri vsaki pridigi. Vsegamogočno imenuje zato Gospod svojo besedo. Ali niste v vsaki pridigi vselej vsaj nekaj slišali, kar je bilo vašemu vsakokratnemu dušnemu stanu primerno?

Kedo bo tedaj zamujal uživati hrane božje besede v okrepcanje svoje duše? Kaj te bo vzdržavalo v različnih okoliščinah tvojega življenja? Dolžnost naša je, jesti in piti, da si življenje ohranimo; kedor

ne bi hotel tega storiti, bi bil morivec samega sebe. Enako dolžnost imamo tudi do svoje duše. Duhovnega samomora bi bil kriv, kateri bi jo zanemarjal; kako bo obstal pred sodnim stolom božjim, ki je ob nedeljah in praznikih edino le pri sv. maši in se za drugo službo božjo ne zmeni, mi je nerazumljivo. Naša sveta dolžnost je, vse storiti, kar je k zveličanju naše duše potrebno in pripravno, in vsakega brez razločka veže ta dolžnost. „*To je*“, toži že sv. Krizostom „*kar toliko ljudi kakor kaka kužna bolezen konča, ker mislite, da je branje sv. pisma le za duhovne. Vam je potrebnije, kakor tem! Ki v sredi boja stoje in vsaki dan rane dobivajo, tudi bolj zdravila potrebujejo. Zato je nevarnije in pogubnije, za besedo božjo ne se zmeniti, kakor je sploh ne poznati.*“

III.

A tudi ogledalo našega srca naj bo beseda božja, — svetlo ogledalo, ki ga nam Gospod sam pred oči drži, da bi pravo podobo svojega življenja v njem spoznali.

Milovanja vreden nasledek prvega greha je, da sploh človek samega sebe tako malo spozna. Samoljubje ga oslepi, da sam na sebi nič napačnega ne vidi, a vsako, tudi najmanjšo slabost nad bližnjim zapazi. Zato nam je treba svetle luči, ki globočine naše duše razsvetljuje. Svetovavca potrebujemo, ki nas kot naš pravi, odkritosrčni prijatelj opominja, da naj na svoje napake in pomankljivosti pazimo, ki nas graja, ako smo pot dobrega zapustili in nas kliče in vabi, naj zopet nazaj pridemo. O, gotovo je to naš najboljši prijatelj in največi dobrotnik, kateri nam tako ogledalo pred oči drži, da se v njem vidimo, kakoršni smo v resnici! Prav to pa je beseda božja za naše življenje. Pridiga je naši duši zvesto ogledalo, ktero nam nepristransko brez hlimbe kaže ostudne madeže naših hudobij in žalostno pomanjkanje čednosti in dobrih del. In še le potlej je upati poboljšanje, ako je človek samega sebe spoznal, pred ne!

Zato imenuje Gospod sam besedo božjo kladivo, ki po grehu okamnele, trdovratne duše omehčuje; oster meč, ki vse vrvi in zanjke greha razsekuje; žareč ogenj, ki vse hudo v našem notranjem požiga in očiščuje; kvas, ki dušo človekovo prešinja in k višjemu povzdiguje. S temi in enacimi primeri opominja nas Gospod, naj njegovo besedo poslušamo ter po njej svoje življenje vpravnavamo in v vseh čednostih rastemo. Življenje svetnikov nam je dokaz, koliko beseda božja pri človeku premore. Vprašaj spokorjene duše, in zvedel boš, da je bila beseda božja prvi vzrok njihovega spreobrnjenja.

Ako torej pobožni kristijan v cerkev k pridigi pride, tukaj takorekoč spoštljivo sedi pri nogah Jezusovih in posluša, kar mu po svojem namestniku pripoveduje, trdno je prepričan, da so ti trenutki od Boga samega izvoljeni, da ga o njegovem življenju podučí, razsvetli in dvomov njegovega srea reši ali pa da ga posvari in k poboljšanju napelje. Vsaka pridiga mu je izpraševanje vesti. Zdi se mu, kakor bi bila vsaka beseda le njemu govorjena, po kateri naj se ravna; kakor pogleda v ogledalo, da svoje obličje vidi, tako pogleda v ogledalo, ki ga beseda božja pred njim drži, da vidi v njem svoje slabosti in grehe, — svoje duhovno obličje. Ko bi s tacimi mislimi vsako nedeljo besedo božjo poslušali, ko bi vsak po besedah, ki jih v pridigi sliši, svoje življenje vravnal in ves teden živel, kakor je v nedeljo v pridigi slišal, kak blagoslov bi se razlil čez vas iz rednega poslušanja besede božje! Beseda božja bi vas po pravi poti v nebesa pripeljala in ko bi le nekoliko zašli, zopet na pravo stezo nazaj postavila. Kaj je vzrok toliko grehov na svetu? Od kod prihajajo večjidel zmote našega srea? Jezus Kristus in njegova beseda nista več svetovavca našega življenja, temuč naše pomanjkljivo in napačno spoznanje ali pa še celó naše strasti. Mnogo, premnogo ljudi zanemarja poslušanje besede božje in zato hodijo po željah svojega srea ali pa živijo po brezbožnih naukih sveta. Kedo se bo potem čudil, ako tako daleč od poti resnice zaidejo?

Enkrat, ko nas bo luč večnosti obsevala, bo Gospod vsacemu človeku čisto, negoljufivo ogledalo pred oči držal. Takrat se bomo spoznali, kakor smo spoznani. In takrat gorjé človeku, ako bo ono ogledalo le hudo v njegovi duši razkrilo. Zato pravi Zveličar: „*Kedor mene zaničuje in ne sprejme mojih besed, ga ima, kateri ga sodi. Beseda, katero sem govoril, ga bo sodila poslednji dan*“ (Jan. 12, 48.) V zveličanje, in ne v pogubljenje naj nam bo Gospod in njegova beseda!

IV.

Beseda božja je slednjič tudi osrečenje našega življenja. Kliče nas k boljšemu in lepšemu življenju; odjemlje nam zemeljski trud in breme in nam ga polajšuje ter lepša mračne dni trudopolnega potovanja po zemeljski puščavi.

Po grehu so nastale za človeštvo na zemlji razne težave in obilne britkosti. Lepo in resnično popisuje pobožni Job človeško življenje na svetu s temi-le besedami: „*Vojska je človekovo življenje na zemlji, in njegovi dnevi so kakor najemnikovi dnevi. Kakor hlapce po senci*

hrepeni in kakor najemnik konca svojega dela željno čaka, tako sem tudi jaz imel prazne mesece in težavne noči sem si prišteval.“ (Job 7, 1—3.) Tako težko leži breme tega življenja na ramah premnogih ljudi, da pod njegovo težo na večno pozabijo.

Ako smo tedaj skoz teden svoje oko le na časno obračali, kako dobrodejno je, da se odpre vsaj ob nedeljah in praznikih drugi svet našim užaljenim očem, da nas kakor prazničen glas zvonov pridiga kliče v boljšo domovino ter nam povzdigne obteženo srce iz tužne zemeljske puščave v rajske kraje, kjer brez konca in kraja cvete rajska spomlad nezmerne radosti! Beseda božja nam pripoveduje, kako nam je nebeški Oče v svojem kraljestvu pripravil veličastna prebivališča, ako si ta kratki čas zemeljskega življenja v prid obrnemo, sami sebe nekoliko premagamo in zvesto njegovo voljo spolnujemo. — Beseda božja nam razlaga, kako je edinorojeni Sin božji zapustil sedež svojega veličastva in svojo nebeško slavo zamenil z uborno obleko našega mesa; kako je ves čas v revščini in pomankanju, v trudu in trpljenju živel; kako je slednjič svojo sveto kri v prebitkih bolečinah na križu pretil, da je — kakor je sam rekel — skoz trpljenje prišel v svoje veličastvo, pa tudi nam prebivališče večne sreče pripravil. — Beseda božja nas uči, kako je sv. Duh, ki je ljubezen Očetovo in Sinovo dopolnil, z nebeško gnado — z nebeško srečo napolnjeval in še napolnjuje sleherno srce, katero je dobre svete volje. — Beseda božja nas pelje v nebeške višave in nam razkazuje rajsko srečo naših bratov in sester — svetnikov v nebesih, ter nam tudi kaže pot, po kateri tudi mi lahko v kratkem času z malim trudom dospemo do ravno tiste neminljive sreče. O kako prazno, kako tužno bi bilo naše življenje brez teh milo tolažnih glasov iz nebes — brez božje besede!

Pa beseda božja nas ne opominja samo naše presrečne domovine na unem svetu, temuč nam tudi že tukaj slajša in lajša zemeljske bolečine. Ko je jela Beseda božja med nami prebivati v betlehemskem hlevu, takrat so angelji peli veselo oznanilo iz nebes: „*Mir ljudem na zemlji, kteri so dobre volje.*“ In še zdaj se beseda božja imenuje evangelij, t. j. veselo oznanilo. Beseda božja nam oznanjuje mir in veselje, pa nam tudi mir in veselje v naša srca vliva, ako jo zvesto spolnujemo. Pred besedo božjo — ako se spolnuje — bežijo kregi in prepiri, prenehajo pravde in krivice, boji in pretepi, — iz srca se pozgublajo pogubne strasti in namesto njih se veselo razevitajo srčonosne čednosti. Beseda božja nas povzdiguje iz okuženega zraka vsakdanjega življenja na svete gore, kjer čisti zrak dihamo in gorko nebeško solnce na nas sije. — Beseda božja, ako si jo dovelj

globoko v srce vtisnemo, nas še tako daleč pripravi, da se celo trpljenja veselimo, da smo v sredi trpljenja in žalosti srečni pa veseli, kakor so bili aposteljni in drugi svetniki!

Glejte, kako srečni smo, da smemo besedo božjo poslušati! Tudi nam veljajo besede, s katerimi je nekdanj Jezus blagroval aposteljne, rekoč: „*Veliko kraljev in prerokov je želelo slišati, kar vi slišate, pa niso slišali!*“ Pri neki drugi priliki, ko je neka žena izmed množice klicala, kako je vendar Marija srečna zato, ker je Mati Jezusova, je rekel: „*Blagor tistim, kateri besedo božjo poslušajo in spolnujejo!*“ Blagor tedaj vsim zvestim poslušalcem božje besede! Že na tem svetu jih oblažuje in osrečuje, kaj še le v večnosti! V večnosti še le bomo prav spoznali ceno besede božje; takrat, ko bode naša duša skrivnosti božje, skrivnosti nebeškega kraljestva, ktere nam zdaj more beseda božja pokazati le kakor v ogledalu, tako gledala in vživala kakor so. Radi tedaj in z veseljem pobirajmo zrnica besede božje, da nam bo res vsigdar budilni glas iz nebes, tečna hrana naše duše, vzorno ogledalo našega življenja in zastava naše časne in večne sreče. Amen.

—c—

Tretja predpepelnična nedelja.

Silno nevarno je odlašati pokoro.

Ne odlašaj, k Gospodu se spreobrniti, in ne odkladaj od dneva do dneva; zakaj njegova jeza naglo pride in ob času maščevanja te bo razdjal. Sir. 5. 8. 9.

Predolg je bil in bodi ga Bog zahvaljen, da gre h koncu nesrečni predpust, kateri materi katoliški cerkvi globoke rane seka, ji neizrečeno veliko škodo dela, ker njene otroke na svoje veselice vabi, jih gluši in slepi in mami, in omamljene hudiču izdaja. Satan hodi sicer vse leto okrog in išče, koga bi požrl (I. Pol. 5.); vendar pa se ne motim, če trdim, da jih o pustu naj več požre, da ima tačas svojo naj obilnišo žetev. Zatorej še enkrat rečem: bodi ga Bog zahvaljen, da gre proti koncu z vsemi svojimi razuzdanimi norijami nesrečni predpust in da se bliža sveti postni čas, ob katerem sveta mati katoliška cerkev svoje zgubljene otroke kliče k pokori. Bog daj, da bi

njeni mili glas poslušali in se k pravi pokori podali, ker bi ta sveti postni čas za marsikterega zgrubljenega kristijana utegnil biti poslednji čas pokoro delati in če ta čas zamudi, po tem morda ne bo imel časa več, ne resnične volje, ne gnade božje, resnično pokoro začeti in jo dokončati. Torej rečem: Ne odlašajmo pokore prvič zato ne, ker ne vemo ne ure, ne dneva svoje smrti; drugič tudi ne zato, ker ni gotovo, da bi poznejše imeli resnično voljo pokoro delati, če jo zdaj odkladamo; tretjič tudi ne zato, ker ni gotovo, da bi nam Bog svojo gnado hotel dati, če jo zdaj zametavamo. To je tedaj zapopadek mojega današnjega govorjenja.

„Danes, ko njegov glas (t. j. božji glas) slišite, nikar ne zakrknite svojega srca,“ opominja kraljevi prerok David. (Ps. 94, 8.) „Danes“ pomeni čas gnade in zveličanja, čas usmiljenja in odpuščenja grehov.

I.

Ne odlašajmo pokore, ker ne vemo ne ure, ne dneva svoje smrti, da nas nagloma ne prehití.

Naše življenje na svetu je enako trohljivi barki na viharnem morji, ki se ob vsakem trenutku lahko razdrobi in v globočino potopi; naše življenje je enako kaplji na veji, ki jo vsaka sapica lahko z nje otrese in na zemljo vrže; naše življenje je enako brljavi luči, ki jo vsak veterc lahko upihne ali ugasne; naše življenje je enako cvetici na polji, ki zjutraj še lepo cvete, zvečer pa zvenjena že na tleh leži. Zatorej pravi psalmist v sv. pismu: „Človek, njegovi dnevi so kakor trava, kakor cvetice na polji, tako ocvetè; ako veter memo njega potegne in ni ga več in ne vé se več njegovo mesto.“ (Ps. 102, 15.) O kako kaj malega je treba, da človek — tudi mlad, zdrav in močen človek — nanagloma umrje! Njegovo življenje visi na tanki niti; in ta nit se prav lahko prestriže ali pretrga ali tudi prežge ob času, ko se človek najmanj nadja; ko si misli, s tem ali unim pomočkom svoje življenje potrditi in podaljšati, pa si ga ravno s tem pomočkom pokonča: nit se mu prežge in življenje mu ugasne. Strašen zgled tega imamo nad žalostnim koncem španjskega kralja Karola. Če je tudi ta prigodba mnogim znana, jo vendar le radi — toda z nekako grozo beremo ali poslušamo. Ta nesrečni kralj je bil razuzdanemu življenju tako zelo vdan, da morde nihče ne tako. Ves shujšan, spit, oslabljen vpraša svoje zdravnike, kaj bi mu bilo storiti, da bi spet k moči prišel? Zdravniki mu svetovajo, da naj dá ves svoj život v rjuho

v žganju namočeno zaviti in jo na sebi trdno zašiti in naj tako zaviti in zašiti 24 ur v postelji leži. Kralj ukaže svojemu strežaju zvečer pri luči vse tako storiti, kakor so mu bili zdravniki svetovali. Ko strežaj svoje delo dokonča, ko namreč kralja v rjuho v žganji namočeno zavije in ga vanjo po povelji zašije, hoče nit s škarjami odstriči; ko pa nima škarij pri rokah, prime v svoji neprevidnosti za svečo in ž njo nit odžge. Pa, oh, nesreča! Po tej niti, ki se je bila pri šivanju z žganjem premočila, ogenj naglo šine na rjuho, in kakor bi trenil, je bil kralj ves v plemenu. Oh, koliko vpitje po vsem gradu! Kolik dir sem ter tje po stanicah! Kolika groza ino strah! O koliko so si prizadevali ogenj pogasiti in kralju življenje dati, pa je bilo vse zastonj! Kralj živ zgori, še preden mu morejo pomagati. Oh, hakošna njegova smrt, kakošna njegova večnost, če je brez pravega kesanja nad svojimi grehi umrl!

Spreljubi, našemu življenju konec storiti pa ni treba takošnih okoliščin, kakoršne so bile tukaj pri kralju; že kaj malega je dovolj. Naj človeku kaka žilica v možganih počí, naj s kake višave na glavo pade, naj strela vanj udari, brž ko brž je po njem, ni ga več med živimi! Sto in sto vzrokov je nagle in neprevidene smrti. Tisoč in tisoč naših ranjelih bratov ino sester, mladih in starih, je za naglo smrtjo umrlo; gorje njim, če so svojo pokoro, svoje poboljšanje odkladali na prihodnji čas, kterege niso čakali. Kar se je njim prigodilo, se lahko tudi nam primeri. In kdo zmed nas si pa upa reči: Meni se nič ne mudi poboljšati se in pokoro delati, saj še ne bom danes umrl. Pa ravno njega, kdor bi se predrznil kaj takega trditi, bi utegnila smrt prvega in nanagloma zadeti.

Pred nekaj leti se je bilo v nekem mestu več gospodov v gostilnici na večerno veselico zbralo. Vsi so bili zdravi in veseli, prav dobre volje. Njih pogovori niso bili kaj pošteni. Nespodobnih smešnic in norčij se ni manjkalo. Nekdo izmed njih je bil posebno predrzen v svojem govorjenju, še celo s smrti se je norea delal, rekel je: „Stavim, kar kdo hoče, da nocej ne bom umrl.“ In še več takega neslanega in neumnega govorjenja je imel, da je ž njim smeh napravljaj. Ta predrzni človek se ta večer zoper svojo staro navado nekoliko pred od družih domu poda. Pa kmalo potem prinese njegov pes paličico v gostilnico. Vsi zavpijejo: „To je paličica unega gospoda, ki je ravno predle domu odrinil. Kaj nek more to biti, da jo njegov pes nazaj prinese? Pes pa se s palico urno vrne, kakor bi jim hotel reči: Pojte za menoj in pogledjte, pot vam hočem kazati. Gospodje gredo urno za psom, kateri ne dalječ od gostilnice obstoji,

ter spusti paličico na tla in žalosten gleda v grapo za cesto, ter jim hoče s svojimi očmi reči: Glejte, ondi-le leži moj gospodar. Pa, o strah, o groza! Tisti predrzni človek, ki je ravnokar trdil, da nocoj ne bo še umrl, je za cesto v luži mrtev ležal. Resnične so tedaj besede sv. pisma: „Človek ne vé svojega konca; ampak kakor lové ribe s trnkom in kakor sačijo ptice v zanjko, tako se lové ljudje ob hudem času, ko naglo nad nje pride“ (Pridig. 9, 12.) šiba božja. „Jeza božja (naglo) pride nad otroke nejevere (Efež. 5, 6.)

Spreljubi! Ker nihče ne vé svojega konca, toraj naj tudi nihče ne odklada svoje pokore na prihodnji čas, kateri ni v njegovi moči. Ne odlašaj k Bogu se vrniti, o mladeneč! ter se ne zanašaj na svojo mlado kri; ker vedi, da tudi mladenčem ni nihče porok dolzega življenja, tudi nje pokopat nosijo. Ne odlašaj k Bogu se vrniti, o deklica! ter se ne zanašaj na svoja rudeča lica; vedi namreč, da rudeča lica naglo obledijo, da tudi rudeče rožice pod ostro koso padajo. Ne odlašaj k Bogu se vrniti, ne ti krepki mož, ne ti močna žena, ter se ne zanašajta na svojo moč, na svoje ljubo zdravje; vedita namreč, da se tudi močen hrast poseka, tudi zelena smreka pod sekiro pade, in se v ogenj vrže. Zatorej opominja Jezus Kristus: „*Bodite pripravljeni, ker ob uri, ko se vam ne zdi, pride Sin človekov.*“ (Luk. 12, 40.) Čujte tedaj (ker ne veste, kdaj pride hišni gospodar, ali zvečer, ali o polnoči, ali o petelinovem petji, ali zjutraj), da vas, ko bo nanagloma prišel, ne najde spijočih. Kar vam pravim, vsim pravim: Čujte!“ (Mark. 13, 36.) „Čujte in molite, ker ne veste, kdaj je čas“ (Mark. 13, 33.) vaše smrti. „Varujte se pa, da vaša srca ne bodo preobložena v požrečnosti in pijanosti in v časnih skrbéh; in da tisti dan nanagloma nad vas ne pride. Zakaj kakor zadruga bo prišel čez vse, kateri po vsi zemlji prebivajo.“ (Luk. 21, 34. 35.)

II.

Ne odlašajmo pokore drugič tudi zato ne, ker je silno negotovo, da bi jo hotli poznejše delati, če jo zdaj odkladamo.

Kolikor dalje kdo svojo pokoro odklada, toliko težje se za njo odloči; in če jo od leta do leta odklada, jo lahko tudi do zadnje ure odloži, in kakó težko se bo še le tedaj za njo pripravil! S takim odlašanjem njegova volja čedalje bolj in bolj otrpuje, in poslednjič tako otrpne in okamni, da se brez posebne gnade božje ne dá omečiti in k pravi pokori — k Bogu nagniti. Kolikor več grehov kdo stori, toliko več ran svoji duši vseka; in kolikor več ran pa svoji

duši vséka, toliko težje se ozdravijo. To resnico sv. Avguštín tako-le pojasnuje: Če si kdo nogo ali roko zlomi, si jo s težavo popravi za poprešnje delo. Če si pa kdo drugič ali v tretjič ali pa še večkrat na ravno tistem kraji svoje ude zlomi, si, vi preljubi! lahko mislite, s kolikimi bolečinami se morajo rane ozdravljati, in vendar bo — po dolgem trpljenji — komaj kaj, da bi se udje mógli spraviti v poprešnji stan. Ravno tako je z dušnimi ranami. Če kdo le enkrat ali dvakrat greši, pa se brez hinavščine posluži zdravila sv. pokore, brez odloga zadobi poprešnje zdravje; če pa kdo greh na greh naklada, tedaj dušne rane bolj gnjijejo, kakor pa se s pokoro in spovedjo ozdravljajo, in takemu se je bati, da bi se nad njim ne spolnile besede sv. Pavla, ki pravi; „*Ali zaničuješ bogastvo njegove (t. j. božje) dobrotljivosti in potrpežljivosti? in ne veš, da te božja dobrotljivost k pokori napeljuje? Po svoji trdovratnosti pa, in nespokornem srcu si nakopavaš jezo na dan jeze in razodenja pravične sodbe Boga, kteri bo povrnil vsakemu po njegovih delih*“ (Rim. 2, 4.)

Kako težko se v grehlih zastaran grešnik poboljša, kakó težko se njegova zakrknena, okamnjena volja omeči in k Bogu nagne, nam sv. Avguštín s svojim lastnim zgledom priča, ter piše: „*Sovražnik (satan) je moja voljo držal, in mi je iz nje naredil vcrigo, s katero me je zvezal. Iz moje spačene volje se je spočela poželjivost; in ko sem poželjivosti stregel, se je spočela navada; in ko se navadi nisem zoperstavljal, se je spočela sila*“ ali neka potreba. Dasiravno je bil glas božji Avguštína že predramil in prebudil, je bila njegova volja vendar le še tako slaba in okorna, da ni mogel precej iz blata svojih grehov vstati in k pokori se podati; torej še dalje o sebi tako-le piše: „*Nova volja, ki se je bila v meni spočela, še ni bila zmožna premagati poprešnje v grehlih zastarane volje. In ko sem bil resnico že prav spoznal, nisem mogel božjemu klicanju družega odgovarjati, kakor téle lene in dremotne besede: „Kmaló, kmalo“ in „še malo počakaj“: pa to „kmalo, kmalo“ ni imelo mere, in „še malo počakaj“ je dolgo trpelo*“.

Takó, kakor Avguštín, govori marsikteri zastarani grešnik: Kmaló hočem svoje hude navade opustiti; še malo počakaj, bom že jel pokoro delati. Pa to „kmalo, kmalo“ in „še malo počakaj“ sila dolgo trpi, večkrat tudi do smrtne ure. Milost božja vrže grešnika na smrtno postelj, da bi ga vsaj bolezen prebudila in njegovo jekleno voljo omečila in k Bogu nagnila. Pa tudi to je mnogokrat zastonj. Dokler bolnik še nekoliko moči v sebi čuti, mu pokora še na misel ne pride; vsa njegova skrb in misel je, kako bi svoje poprešnje

zdravje spet zadobil, ne pa, kako da bi zveličal svojo neumrljivo, ubogo dušo. In če mu kdo spoved v misel vzame, ima odgovor brž pripravljen: „Bom že še, saj se nič ne mudí, saj ne bom še umrl.“ Njegova bolezen čedalje hujša prihaja, njegove moči pešajo, vročina ga kuha, že težko sope, nevarnost velika. Domači strahoma po hiši in krog njega hodijo, nihče — zlasti v nekterih gosposkih hišah — se ga ne upa spomniti njegove poslednje dolžnosti. Če pa vendar kaka skrbna duša k njemu stopi, ter mu z rahlim glasom pravi: „Ljubi moj! slab se mi zdiš, treba bo po gospoda poslati“, ji brž odgovori: „O kajše! mar misliš, da sem že tako na koncu? Bom že, kadar bo treba; saj še ni taka sila; če mi nič ne odleže, se bom pa jutri z Bogom spravil; danes me nikar s tem ne glušite, bom že jutri!“ Pa glejte! po besedah sv. Janeza v skrivnem razodenji (10,5.) vzdigne angelj božji svojo roko proti nebu, in priseže pri živem Bogu: jutri „*ne bo več časa*“. In pa res, jutrišnji dan sicer pride, pa ne tudi čas pokore za odlašaveca; po noči se mu namreč pamet zmeša, ali mu zapre besedo, ali pa nanaglooma ugasne, in njegova pokora je odložena vekomaj. O koliko tisoč ljudi je ta peklenska pesem: „Bom že, bom že“ ogoljufala, ter jih v grešno spanje zazibala, ga jim slajšala in daljšala, da so svojo pokoro odkladali in odkladali, in takó dolgo odkladali, da jih je smrt prehitela, in da so zamudili prijetni čas svojega zveličanja. To goljufno pesem: „Bom že, bom že“ uči peti satan tlačane svoje, in jim ob njih smrtni uri tako zmeša glavo, da še celó pozabijo ali pa ne morejo k Bogu zdihniti, ne kesanja obuditi.

V življenji zveličanega Tomaža Mora, višega kraljevega dvornika na Angleškem, spričevavca ali marternika, se bere ta-le žalostna prigodba. Njega dni je živel predrzen preklinjavec, ki je bil vdan mnogim pregreham in hudobijam. Njegovi prijatelji ga večkrat opominjajo in prosijo, da naj zapusti svoja pregrešna pota, naj se k Bogu vrne in njemu služi; ker bo treba kmalo umreti. Na to in tako opominjevanje je posmehovaje odgovarjal: „*Bom že, bom že!*“ Kadar bo treba s tega sveta iti, bom s štirimi besedami Boga prosil odpuščanja, in nebesa bom zadobil; porečem namreč s kraljevim prorokom Davidom: „*Usmili se me, Bog!*“ ali pa: „*Tebi samemu sem grešil!*“ ali pa z očitnim grešnikom v tempeljni porečem: „*Bog, bodi meni milostljiv!*“ in neskončno usmiljeni Bog se bo tudi mene usmilil, in moja so nebesa. Pa glejte, kaj se zgodi! Čez nekoliko časa se ta predrzni človek zdrav in vesel na konja vsede in jezdi čez nek most; konj pa se

ondi spotakne, in ž njim vred v globoko reko pade. Kaj pravite, kakošne besede je ta predrzni človek v tej sili govoril? Je li mar ponavljal une štiri besede: „*Usmili se me, Bog*“ (?) mar une: „*Tebi samemu sem grešil*“ (?) mar une: „*Bog, bodi meni milostljiv*“ (?) Satan mu je bil glavo zmešal in omamil, da je namesto teh svetih besedi druge štiri, katerih je bolj vaje bil, izgovarjal, rekoč: „Vse naj hudič vzame!“ Potopil se je ta brezbožni človek v globočino k njemu, kateremu je v življenji služil. Kakoršno je bilo njegovo življenje, takošnja je bila tudi njegova smrt.

III.

Ne odlašajmo pokore tretjič tudi zato ne, ker ni gotovo, da bi nam Bog ob naši smrtni uri svojo gnado — gnado resničnega spreobrnjenja — hotel podeliti, če jo zdaj zametujemo.

Šesta poglavitna resnica naše svete vere je, da je gnada božja k zveličanju potrebna, in da človek brez gnade božje ne more za večno življenje nič zaslužljivega storiti. Če tedaj človek ne more brez gnade božje nič dobrega storiti, kar bi bilo večnega življenja vredno, kakó bi mu bilo mogoče, z lastno močjo — brez gnade božje — svoje najjimenitnejše, najtežje delo — delo svojega spreobrnjenja — delo prave, resnične pokore začeti in dokončati! Tega mu res ni mogoče, ker Kristus pravi: „*Brez mene ne morete nič storiti*“ (Jan. 15, 5.), nič ne, kar bi bilo večnega življenja, večnega plačila v nebesih vredno. Silno silno negotovo pa je, da bi nam Bog to svojo gnado, gnado resničnega, notranjega spreobrnjenja hotel podeliti ob naši smrtni uri, če jo zdaj — svoje zdrave dni — zanemarjamo in zametavamo, če njegovo dobroto in zanašljivost njemu v nečast in razžaljenje obračamo, če greh na greh nakladamo in se zoper njegovo sveto voljo puntamo. Pri takem življenji se je res treba bati, da bi se nad nami ne spolnile besede sv. pisma, ktere večna modrost božja govori, rekoč: „*Ker sem vas klicala, pa ste se branili; (ker) sem stegovala svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozrl; ker ste ves moj svet zaničevali, in moje svarjenje zanemarjali; se bom tudi jaz k vaši pogubi smejala in posmehovala, kadar vas zadene, česar se bojite. Kadar nadloga nanagloma pridere, in poguba kakor vihar privrši; kadar stiska in težava nad vas pride: tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišala . . . , zato ker so krotitev sovražili, in za Gospodov strah niso marali; ker se niso mojemu svetu vdali, in so vse moje svarjenje zaničevali*“ (Reg. 1, 2.) In Kristus Jezus,

večna Resnica pravi: „*Iskali me bote, pa me ne bote našli*“ (Jan. 7, 34); „*v svojih grehih bote umrli*“ (Jan. 8, 24); „*pride noč, ko nihče ne more delati*.“ (Jan. 9, 4.)

Preljubi! že iz teh besedi sv. pisma lahko spoznate, da neskončno usmiljeni pa tudi pravični Bog le nekoliko časa ponuja svojo gnado nespokornim, trdovratnim grešnikom, in jim jo ponujati neha, če je nočejo sprejeti; pa jim jo tudi popolnoma odreče, namreč svojo preobilno gnado, in jih udari v svoji pravični jezi, kadar jim preteče odločeni čas usmiljenja in zveličanja, in se do vrha napolni mera njih pregreh. To nas uči Jezus Kristus tudi z naslednjo priliko: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu, in je prišel sadú na njem iskat, pa ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej! tri leta je, kar hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, pa ga ne najdem; posekaj ga tedaj! čemu še prostor jemlje? On pa je odgovoril in mu rekel: Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem, in mu pognojim; če kje sad obrodí, če pa ne, ga boš potlej posekal.“ (Luk. 13, 6.) Pomen te prilike je le-tá: Tisti gospodar, ki je imel figovo drevo zasajeno v svojem nogradu, je Oče nebeški, nerodovitno drevo pa je bilo hudobno izraelsko ljudstvo, in je tudi vsak kristijan, kateri ne obrodjuje sadú dobrih del v božji cerkvi. Že dolgo časa hódi Oče nebeški iskat sadú dobrih del — sadú resnične pokore, pa ga nikoli ne najde. Iskal je sadú pobožnega življenja v naših otroških letih, pa je le neporednost, nepokorščino, zmerjanje, laž in nevošljivost našel; iskal je dobrega sadú v naših mladih letih, pa je memo otroških grehov še nesramnost v mislih, željah, besedah in v djanji našel; iskal je dobrega sadú v naših dostanih letih, pa je memo grehov naše mladosti še tudi nezvestobe v zakonu, zanikernost v izreji otrók, zapravljalnost in požrešnost, kletev in rotenje, jezo in sovraštvo, krivico in goljufljo, opravljanje in obrekovanje našel; on išče sadú v naši sivi starosti, pa memo mnogih grehov poprejšnjih let, memo starih grešnih navad, ki so se kostem prisušile, še tudi duhovno lenobo in odlašanje pokore najde. Ker tedaj Oče nebeški ne najde sadú na tem ali unem človeku, torej lahko pravi, kar je nekdanj rekel evangelijski gospod, rekoč: „*Glej! tri leta je*“ (pa kaj pravim: „*tri leta je*“, (?) že 20, 30, 40, 50 in še več let je), „*kar hódim sadú iskat na tem figovem drevesu*“, na tem malopridnem kristijanu, „*in ga ne najdem; čemu zastonj prostor jemlje*“, še družemu drevju senco in škodo dela, še druge kristijane pohujšuje in v greh zapeljuje; podreti, posekati se mora, da se v ogenj vrže in sežge: „*Vsako drevo, ktero ne stori, dobrega sadú, bo posekano in v ogenj vrženo*.“ (Mat. 3, 10.)

Pa tudi sveti cerkveni očetje z enim glasom trdijo in učijo, da ni gotovo, da bi odlašavec pokore pri Bogu milost našel, če tudi ob svoji zadnji uri prejme svete zakramente; sv. zakramenti, ki jih ob hitrici — le bolj prisiljen — prejme, mu ne dajo gotovosti odpuščanja grehov, ker mu tega manjka, kar sveta pokora od njega hoče. Sv. Avguštín pravi: „Pokora, ki jo bolnik želi (ali dela), je bolna; pokora, ki jo umirajoči želi, se bojim, da bi z njim vred ne umrla“. Na drugem kraji piše ravno ta sv. učenik: „Če je kdo (namreč kak zastaran grešnik) na smrtni postelji, in želi prejeti pokoro, mu jo moram dati (t. j. mu smem sveto odvezo podeliti), gotovosti (odpuščanja grehov) pa mu ne morem dati. Mar pravim, da bo (tak odlašavec pokore) pogubljen? Ne rečem tega; pa tudi ne rečem, da bo zveličan. Jaz ne vem ne tega ne unega. Če se hočeš rešiti iz te dvomljivosti (iz te nevarnosti, ali boš ob svoji smrtni uri zveličan ali pogubljen), če hočeš tej negotovosti ubežati, delaj pokoro dokler si zdrav, in ko pride tvoj poslednji dan, hiti spraviti se (z Bogom); če to storiš, si gotov (odpuščanja grehov). Zakaj si gotov? Zato, ker si delal pokoro, ko bi bil lahko grešil (pa nisi grešiti hotel). Če pa hočeš tedaj (tačas) pokoro delati, ko ne moreš več grešiti, so grehi tebe zapustili, ne pa ti njih. Pa me vprašaj: Kakó pa ti to veš, da mi Bog morda ne bo odpustil? Tega jaz res ne vem (če ti bo Bog ob tvoji poslednji uri odpustil, ali pa ne). Ko bi vedel, da ti (moja) odveza ne bo nič pomagala, bi ti je ne podelil; ko bi pa vedel, da ti bo pomagala, bi te ne opominjal (zdaj pokoro delati), in bi te ne strašil. Dve reči ste tedaj: Ali ti bo (zadnje uro) odpuščeno, ali pa ti ne bo odpuščeno: ktera teh (dveh reči) se bo tebi prigodila, tega jaz ne vem. Zatorej opusti negotovo, in drži se gotovega“.

Preljubi v Kristusu! opustimo negotovo; ne odlašajmo pokore, do svoje zadnje ure, ker ni gotovo, da bi nam Bog ta čas hotel odpustiti; držimo se raje gotovega, ter delajmo pokoro svoje zdrave dni, da bomo ob svoji smrtni uri gotovi odpuščanja grehov. Nihče izmed nas ne rekaj po besedah sv. pisma: „*Usmiljenje Gospodovo je veliko, on se bo usmilil obilnih mojih grehov*“ (Sir. 5, 6.), ali: „*Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? Narviši je namreč potrpežljiv povračevavec*“. (Sir. 5, 4.) — „*Nikar se ne motite (opominja sv. apostelj Pavel), Bog se ne pustí zasmehovati. Zakaj kar človek seje, to bo tudi žet. Kdor tedaj v mesu seje, bo od mesa tudi pogubljenje žet*“. (Gal. 6, 7.) — „*Iščimo Gospoda, dokler se lahko najde; kličimo ga, dokler je blizo*“ (Iz. 55, 6.), dokler nam ponuja svojo gnado. Čujmo

in bodimo pripravljene, da ne zamudimo ženina, kakor so ga nespametne device zamudile. Naj nas ne zaziblje v grešno spanje tista peklenska pesem: „Bom že, bom že“, da nam ne zginejo dnevi zveličanja, še préden se predramimo; druga sveta, stara pesem naj nas vedno drami in budí k pokori, pesem namreč:

Zdaj se pripravljajmo,
Duše ozdravljajmo,
Dokler imamo še čas;
Ker na zadnjo uro
Delati pokoro,
Vse prepozno bo za nas!

Jurij Volc.

Postne pridige.

O najsvetejšem Sreču Jezusovem.

Msgr. Jeran.

Prva nedelja v postu.

Njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje, tekoče na zemljo. Luk. 22, 44.

„Vse ima svoj čas, pravi Modri, in vse pod nebom gre memo ob svojih časih. Čas je jokanja — in čas smejanja; . . . Kaj ima človek od svojega truda (za časne reči)? — Spoznal sem, da nič ni boljšega, kakor dobre volje biti (v Gospodu) in dobro delati.“ (Prid. 3.) V posvetnem življenju se pač hitro menjava veselje in žalost, — čas smejanja in čas jokanja. Nekaj časa so posvetnjaki silno veseli, kakor bi hoteli veselice vsega sveta na enkrat povžiti. Toda tako strastno veselje, grešno vživanje je kakor pijanost, ki je nekaj časa morebiti prijetna, pa kmali pride treznost in pokažejo se hudi in grenki nasledki. O ko bi mogel vsim grešnikom dopovedati, kako hitro pride za grešnim veseljem bitko trpljenje, huda žalost!

Za pravičnega kristijana pa ni tolike spremembe v življenju. On je zmiraj lahko vesel, ker ima dobro mirno vest, ker se veseli v Bogu — svojih dobrih del. Vse pod solncem je minljivo, le kar človek dobrega stori iz ljubezni do Boga, to mu ostane na veke; nihče mu ne more vzeti, kakor edino le smrtni greh. Toraj je dobri kristijan vesel pred pustom, vesel — še bolj vesel pa tudi v postu, ker vé, da ravno v resnem postnem času si njegova duša lahko nabere prav

veliko zakladov za nebesa. Zato sme vsak pravičen kristijan klicati z Modrim: „*Spoznal sem, da ni boljšega, kakor veseliti se in dobro delati v svojem življenji.*“

To resnico nam prav lepo pojasni častitljivi kardinal Hugon v razlagi psalmov: „Svet obeta varnost — in plačuje z britkostjo; obeta vživanje — in dá križ; obeta čast — in krona s sramoto; obeta prostost — pa pelje v sužnost; poslednjič obeta blaženost — pa stori te popolnoma nesrečnega in revnega.“ — Sv. cerkev pa ne obeta preveč, pa toliko več dá, ona zahteva nekoliko pokore, zatajevanja, posta, pa za to človeku plača z veliko sladkostjo, ga očisti, mu srce povzdiguje kviško in ga navdá s toliko srečo, da je nobeno pero popisati ne more.

Zatoraj tudi mi z veselím — ne otožnim srcem opravljajmo svoja dobra dela, zlasti pa z dobro voljo in z veselím upanjem pričnimo sveti postni čas, ko nam sv. cerkev zapoveduje premišljevatí britko trpljenje Jezusa Kristusa, v katerem nam je najlepše pokazal svojo nezmerno ljubezen, ter nam naj ginjiviše razodel nezmerno lepoto svojega presvetega Srca.

Kadar kdo kaj lepega in plemenitega dovrši, pravimo, da je s tem pokazal svoje lepo srce. Jezus Kristus pa nam je ves čas svojega življenja — še prav posebno pa nazadnje v svojem grenkem trpljenji, kazal nepopisljivo lepoto in plemenitost svojega najboljšega Srca. Zato menim, da bo najprimerniše, ako v svetem postnem času premišljujemo, s čem je naš usmiljeni Jezus svoje lepo Srce pokazal ljudem? Bog daj, da bi to naše premišljevanje genilo in boljšalo naša srca, da bi bila podobna Jezusovemu in Marijinemu premilemu Srcu!

Poglejmo danes, kako nam je Jezus na Oljski gori pokazal svoje lepo Srce! — Kviško tedaj srca! Na pravo lepoto se dajmo navaditi, da bomo to radi imeli, kar je res lepo in dobro! Prav skrbno si prizadevajmo, da bomo začeli to ljubiti, kar je res vredno vse ljubezni, časti in hvale! K temu nam pomagaj Jezus na Oljski gori!

Vsa dežela judovska spričuje, — hribje in doline, mesta in vasi, ceste in steze, jezero in suha zemlja — vse, vse po sveti deželi spričuje, kako dobrega, kako ljubeznjivega srca je bil naš Odrešenik Jezus Kristus, kajti sv. evangelij nam v kratkih besedah popiše njegovo neskončno ljubezen in dobrotljivost, ko nam sporoča, da je hodil po svoji deželi in povsod dobrote skazoval.

Prav posebno pa se nam je razodela ljubezen in lepota Jezusovega premilega Srca v Jeruzalemu in sicer na treh jeruzalemskih gorah. Na gori Golgati je umrl za nas v najstrašnejših bolečinah in ravno gora Kalvarija je tako genljivo potrdila besede njegove ljubezni, ktere je bil nekdaj izgovoril, ko je vprašal: „*Ali more imeti kdo večo ljubezen, kakor če življenje dá za svoje prijatelje?*“ — Pa tudi gora Sijonska je priča enake ljubezni; hiša, kjer je Jezus jedel z aposteljni velikonočno jagnje, se je nagloma spremenila v najsvetejšo cerkev, v kateri je sam Jezus Krristus prvokrat daritev sv. maše opravil, zakrament presv. rešnjega Telesa postavil, da bi tako mogel ves čas med ljudmi na zemlji ostati, ktere tolikanj ljubi njegovo božje Srce, da bi mogel neskončno ljubezen svoje britke smrti na križu še vsak dan med nami ponavljati do konca sveta. On je sicer videl že naprej, da bo moral sprejemati v najsvetejšem Zahramentu premnogo zaničevanja in poniževanja; a videl je pa tudi one svete mašnike, ki bodo vsi goreli pobožnosti in ljubezni, kadar bodo darovali njegevo najsvetejšo daritev, — videl je milijone onih zvestih duš, ki bodo v sv. obhajilu prejemale najslajšo tolažbo, največe veselje. In videti v prihodnosti toliko oveseljenih in osrečenih ljudi je radostno zaklical: „*Iz srca sem želel z vami jesti to velikonočno jagnje, preden trpim.*“ Ali bi bil mogel Jezus lepše pokazati nezmerno lepoto svojega Srca?

Pa namenili smo se danes, Jezusa Kristusa spremiti na tretjo jeruzalemsko goro — na Oljsko goro. — Blizo Jeruzalema, nekako četrť ure od mesta, se do 2500 čevljev visoko vzdiguje Oljska gora; to je proti jutru od Jeruzalema in vmes je dolina Iosafat in struga potoka Cedrona. Z Oljske gore se prav lepo vidi mesto Jeruzalem, in na tem kraji se je posebno rad mudil naš Gospod Jezus Kristus. Na tej gori je učil aposteljne očenaš; povračevaje se s svojih potovanj ni prestopil tega hribca, da bi se ne bil tam nekoliko pomudil; premolil je tudi cele noči tam. Zelo je tedaj častitljiv ta hrib in zlasti znamenit je ta kraj, ker je tam Jezus dvakrat posebno očitno pokazal lepoto svojega božjega Srca.

Ko je Jezus zadnjokrat na cvetno nedeljo potoval čez ta hrib v Jeruzalem in sicer ne peš, kakor je imel pred zmeraj navado, temuče jahaje, slovesno, — takrat je bilo do solz ginjeno njegovo Srce. Na vrhuncu, na tistem prostoru, kjer se je pred njim razprostiralo veličastno mesto v spomladanski krasoti in v solčnem blišču — tu je postal in se milo razjokal. O kako pomenljive so te solze, ki so prišle — rekel bi — iz globočine njegovega premilega Srca! Vse okrog

njega je veselo, s palmovimi vejami in z glasnim klicem preslavljajo od vseh strani njegov prihod — on pa se joka! Dozdaj je le solze sušil in premnoga žalostna srca utolažil, rekoč: *Nikar ne jokaj!* — zdaj pa lastnih solz ne more zadrževati — obilno mu tečejo po njegovih božjih licih — kapljejo na trda tla — zgubljuje se v suhem brezčutnem pesku! — Kaj je pač takrat moralo čutiti Zveličarjevo Sree, kdo bi bil v stanu popisati?! Ne popisati, ampak jokati se nam je z Jezusom, tako kakor se otrok joka z jokajočo materjo, čeravno njenih solz ne razume! Tako skrivnostne, tako nezapopadljive so nam te solze, kakor nam je nezapopadljiva neskončna ljubezen, ki ga je iz nebeških višav privabila v našo solzno dolino. Joka se nad nehvaležnimi preganjavci, — joka zato, ker jim ne more pomagati, ker bodo nesrečni, pokončani; njih nesreča in pogin mu gre tolikanj k srcu, da se milo joka, ker se mu smilijo! O kako veličastno Srce!

Poglejmo zdaj drugo podobo in čudimo se lepoti Jezusovega presv. Srca. — Prav blizo potoka Cedrona ob dolini Josafat je bila pristava „Getzemani“, obdajana z velikim vrtom, ktere ga so Jeruzalemlci prav obilno obiskovali in so tam veselice napravljali. Le nektere stopinje proti severu, s potjo ločen od Getzimana, je bil vrt z gostimi oljkami in tukaj je Zveličar prav velikrat molil, — tukaj, kjer so ljudje sicer posvetno veselje obhajali, je Jezus svoje prebritko trpljenje pričel.

V vrtu sta prva človeka z grehom od Boga odpadla ter sebi in vsemu človeštvu pogubljenje nakopala, v vrtu je zato Zveličar pričel odrešenje; — tam, kjer se je pričela belezen, se je imelo prikazati tudi zdravilo.

In neizrečeno grenko in britkostno je bilo že precej v pričetku njegovo trpljenje, britkostno tem bolj, ker se je združevalo v njegovem Sreću. Kar je namreč imel Jezus po noči in drugi dan pretrpeti na vsem telesu, na vsih udih, to je že zvečer na vrtu pretrpel v svojem čutilu — v Sreću! Kakor je največi trpinec stare zaveze, potrpežljivi Job, svojim prijateljem naznanil svoje hude bolečine z besedami: „*Tudi jaz imam srce, kakor vi*“ (Job 12, 3.), enako je Jezus Kristus tožil svojim prijateljem — apostelnom, kako neizrekljivo hude dušne bolečine stiskajo njegovo Sree.

Že pri izhodu iz obednice ga je obhajala velika žalost, in ta žalost je nastajala pri vsaki stopinji hujša, kolikor bolj se je bližal Oljski gori; in ko je prišel do vrta, svoje srčne žalosti ni mogel nič več prikrivati, milo jo potoži svojim izvoljenim, rekoč: „*Moja duša je žalostna do smrti,*“ t. j. tako zeló, da bi mi moralo srce počiti,

da bi moral pri tej priči umreti, ko bi bila že moja ura prišla. Kar srce umirajočega človeka trpi, to in še brez mere več je trpelo Zveličarjevo Srce na vrtu. Mi imenujemo strah in žalost in skrb, katero umirajoči trpi, smrtne težave. Take smrtne težave so obhajale Jezusa na Oljski gori. Razodeval jih je s tem, da se je odločil od svojih, padel na svoj obraz in molil, pa spet šel k apostelnom in potem spet nazaj. — Tako trikrat, kakor bi sam ne vedel, kam bi se obrnil, kam bi se djal; — in glejte, kakor umirajočemu mrzel pot stopi na čelo vsled britkosti, je pa „*njegov pot bil, kakor krvave kaplje, tekoče na zemljo.*“ (Luk. 22, 44.) — Čutilo je pa smrtne težave njegovo presveto Srce zato tako zelo, kakor še nikoli nobeno človeško srce ne, ker je bilo božje Srce. V drugem njegovem trpljenji — bi rekli — je bila nekako bolj prizadeta njegova človeška natora, tukaj na Oljski gori pa pripomore ravno božja natora največ, da je tako grozovito užaljeno njegovo Srce.

Po svoji božji vsegavednosti je natanjko previdel vse grozovito trpljenje velikega petka in ga že naprej čutil; — previdel in čutil je trpljenje na vsih počutkih, na čutilu trenje svojega svetega života, na okusu kis in žolec, na svojem sluhu bogokletja in zasramovanja sovražnikov, na svojih očeh pogled svoje žalostne ljubljene Matere; — videl je, kako bo njegova sveta glava trpela s trnjem, roke in noge z žebli, obličje z udarci in pljunki, njegovo sv. telo z bičanjem, suvanjem . . .

Pa čeravno je bilo trpljenje, ki ga je v duhu videl, nezmerno veliko, ker je imel silno popolno človeško telo toraj tolikanj bolj občutljivo: vendar poglobitveno žalost, vsled ktere so mu krvave kaplje padale z obraza na zemljo, je občutilo njegovo presveto Srce za nas! Jezus je namreč precej v začetku svojega trpljenja sprejel grehe vsega človeštva na-se, da bi se za nje pokoril enako kakor bi jih bil sam storil. Na Oljsko goro se ozri, o človek, in „*glej Jagnje božje, katero grehe sveta odjemlje!* — O, kako grozovit pogled se odpre njegovemu božjemu očesu v preteklosti in prihodnosti! Nekteri spokorniki, ko so bili razsvitljeni, kolika hudobija in ostudnost je greh, so bili kesanja in žalovanja tako presunjeni, da so se mrtvi na tla zgrudili, drugi ves čas svojega življenja britko jokali; celo nedolžni so omedlevali, ako so slišali, kako drugi Boga žalijo. In vendar, kaj je svetost vsih svetnikov in svetnic božjih proti neskončni svetosti božjega Srca? Mrzel led se mora imenovati vsa njih ljubezen proti nezmerno žarečemu ognju božje ljubrnzi, ki gori v Jezusovem presv. Srcu! Ali se bomo še čudili, da je tako grozovito užaljeno, da začnejo Jezusove krvave kaplje z obraza na tla kapati?

Tudi to še ni vse. Jezus sam nam je razodel še neko drugo bolečino, ki mu je na Oljski gori tako grozovito stiskala do smrti žalostno Srce. Zveličana Margareta Marija Alacoque je bila neki dan prav posebno zbrana v premišljevanji pred sv. rešnjim Telesom. V tem zamaknjeni v skrivnosti božje se ji prikaže Jezus ves žareč v plamenih nebeške častitljivosti; njegove petere krvave rane so se tako svetile, kakor petero solne. Iz njegovega svetega človeštva so lili povsod svitli plameni, posebno pa iz njegovih božanskih prs, kakor z žarečega ognjišča. Videla je Zveličarjevo Srce, kakor živi studenec vsih teh plamenov. Ob enem jej je dal pri tej prikazni spoznati, kako nezmerno ljubi to božje Srce ljudi na zemlji; britko se je pritoževal zastran nehvaležnosti ljudi in naravnost povedal, da ta bolečina zaradi človeške nehvaležnosti je bila najhujša bolečina, ga je najhujše pekla med vsem njegovim trpljenjem.

Na dve strani so bile namreč želje Jezusovega presv. Srca precej od začetka in ves čas obrnene, v nebesa in na zemljo: da bi se nebeškemu Očetu po grehu odvzeta čast povrnila in neskončno razžaljenje popravilo; pa da bi vsi ljudje bili večno zveličani in srečni. V dosego prvega namena je greh na-se sprejel in se daroval na križu, v dosego drugega pa je vstanovil sv. cerkev in jej izročil svoj božji nauk in vse milosti, ktere je zaslužil s svojim prebritkim trpljenjem. Kako veličastno je Srce, ki se za tako veličastne namene daruje! Kako velika nezapopadljiva je njegova ljubezen do Boga in do bližnjega! — Ali še veličastniše se nam zdi premilo Srce Jezusovo, ako ga vidimo na Oljski gori žalovati zato, ker premnogim grešnikom, ki nočejo sprejeti njegovih milosti, ne bo mogel pomagati, ker bodo v kljub tolikemu trpljenju in prelivanju krvi vender-le pogubljeni in vekomaj nesrečni.

Oh, ne tojkanj za-se, ne zavoljo lastnega trpljenja, ki ga naprej vidi in čuti, je tako zelo užaljeno premilo Srce božje, ampak zavoljo onih nesrečnih, ki se nočejo nič zmeniti za toliko ljubezen; za ovčice, ki nočejo poslušati njegovega milega glasu ter pred njim bežijo — v pogubljenje, mu je tako hudo, da krvavi pot poti. — Kdo bi bil v stanu naštetii vsa nehvaležna srea, ki jih je gledalo na Oljski gori njegevo božje oko! Kdo bi bil v stanu popisati vse grozovite hudobije, ktere je takrat obžalovalo njegovo presv. Srce! Pred očmi mu je bila vsa hudobija in nehvaležnost preteklih in prihodnjih časov: vsa preklinjevanja, bogoskrunstva, nečistosti, božji ropi, krivice, požrešnosti in pijanosti, sovraštva in zatiranja . . . kakor divje zveri nehvaležno

napadajo in trgajo njegovo najlepše Srce! Pred očmi so mu bili žalostni časi, ko bodo skor vsi visoki zapustili njegovega namestnika in njegovo nevesto, sv. cerkev; oni hudi časi so mu bili pred očmi, ko bodo njegovi lastni otroci, krščeni ljudje, katoliški kristijani, hujše sovražili njegovo vero in cerkev, kakor sami nejeverniki, ko se bodo sklenili z neverniki, z judi in krivoverci in bodo divjali zoper vse dobro in sveto, kakor bi se jim v glavi in pameti mešalo. Pred očmi so mu bili resnobni časi, ko bodo vojske, bolezni, potresi, hudourniki mesta, vasi in dežele pustošili, — pa se ljudje, ki bodo ostali, za take pravične kazni iz nebes ne bode nič zmenili . . . O gotovo, na žalost presv. Srca Jezusovega je moral misliti prerok Jeremija, ko je zaklical: „*Velika kakor morje je tvoja britkost.*“ (Žal. p. 2, 13.)

Ali se bomo po vsem tem še čudili, če je tako grozovito žalostno božje Srce, ki je obteženo s tolikimi bremeni vseh stoletij? Ali vam moram res še posebej popisovati, kako lepo je to nezmerno ljubeče, pa tako nehvaležno pozabljeno in žaljeno Srce!? Vem, da mi tega ni treba, da ste že dovolj prepričani; vendar še neke okoliščine ne smem pozabiti, ki nam kaže Jezusovo Srce na Oljski gori še v posebno genljivi lepoti. Menim tisto prelepo „velikoduhovsko“ molitev, ki jo je tam iz globočine svojega srca molil za svoje učence in za vse ljudi — tedaj tudi za nas vse! Kristijan! ali te to nič ne gine, ko slišiš, da je Jezus pred 1850 leti molil za te? Saj te morebiti že do solz gine, ako ti tvoj prijatelj piše, da je molil, da je cela družina molila za-te, ko si bil bolan ali v kaki drugi potrebi: ali te pa to ne bo prav nič ginilo, ko ti sv. pismo pripoveduje, da je tvoj Jezus takrat, ko je bil sam najbolj žalosten, na tebe nehvaležnega grešnika z usmiljeno ljubeznijo mislil, prisrčno molil in prosil nebeškega Očeta za te!

Videli ste zdaj lepoto Jezusovega presv. Srca, kakor se vam razodeva na Oljski gori in kolikor mi je bilo mogoče jo popisati v tem kratkem času. Prav tedaj je rečeno v visoki pesmi (5, 10): „*Moj ljubi je bel in rudeč, izvoljen izmed tisoč.*“ Prav zares naš ljubljeni Jezus Kristus na Oljski gori je to; bel je, ker je nedolžen nad vse angelje, svet nad vse svete, pravičen nad vse pravične; rudeč je, ker teče kri po njegovih božjih licih; izvoljen je — ne izmed tisoč, ampak izmed vsih, — zakaj kdo je videl kedaj tako lepoto v čistosti in svetosti, in kdo je kedaj videl toliko ljubezen v takih dušnih britkostih in bolečinah do družih in celo do sovražnikov?

Kaj pravite vi poslušalci k takemu lepemu Sreču Zveličarjevemu? Ali se ne spodobi, da bi tudi mi začeli v resnici skrbeti za lepoto svojega srca? Kedaj že se nam bo začel greh iz globočine srca studiti? Kedaj že bomo zatrli huda nagnenja, katerim prostor dajemo v sreču? Kedaj bomo zavrgli divjačnost, kletvinjo, netreznost . . .? Kedaj bomo začeli do bližnjega biti dobri, potrpežljivi, usmiljeni in prizanesljivi? Kedaj bomo rekli: „Nič več ne greha; s celim srcem hočemo začeti čednost ljubiti in spolnovati?“

Oh, prosim vas, naj bo danes, naj bo zdaj-le, ko nam je v tako živem spominu lepota Jezusovega žalostnega Srca, tisti srečni trenutek, ko se začne naše pravo poboljšanje! Povabim vas toraj danes, preljubi, pridite in bodimo prijatelji Jezusovega Srca. Ono vas samo želi in kliče. Poslušajte premili klic in pridite vsi mladi in stari! Jezusovo Sreče vas bo precej za ljubo vzelo, ako ste pripravljeni, le nekoliko zatajiti same sebe in v tem zatajevanju greha se varovati in v čednosti rasti. Poslušajte kratek izgled.

Pred več ko sto leti (1761) je bil eden največjih prijateljev Jezusovega Srca, misijonar Gabrijel Malagrida, od sovražnikov sv. vere v Lisaboni očitno na trgu umorjen in sežgan, potem ko je bil veliko dobrega storil v amerikanskih misijonih. Papež Klemen XIII., to slišati, so veselo zaklicali: „*Sv. cerkev Jezusa Kristusa ima zdaj enega mučenca več.*“ Pa kako je mogel biti tako srčen in toliko muko tako krotko prestati? Z zatajevanjem se je pripravljaval že iz mladih let. Zgodaj namreč se je že pečal z mislijo, da bo kedaj postal mučenec ali marternik, in kako se je jel pripravljati? Eden njegovih součencev, ki je pri učenju zraven njega sedel, je spazil, kako je vedno podpiral glavo z eno roko in skrivaj roko grizel, tako da mu je krvavela. Vpraša ga neki dan, kaj je to? Odgovori mu preblagi mladenček, da s tem se hoče navaditi bolečino trpeti, ker mu kaže, da bo ob svojem času dosegel palmo mučeništva.

Ali vam ni nič srca ranila ta lepa mlada dušica, prijateljica Jezusovega Srca? Ali je ne boste posnemali? Ne do krvi raniti samega sebe, ampak le zatajevati samega sebe se učite od tega blagega dečka: zatajevati se v vseh prepovedanih rečeh in, da boste to popolnoma dosegli, zatajevati se prostovoljno tudi v dovoljenih rečeh. Potem vam smem obljubiti, da bo vaše srce čedalje bolj Jezusovemu podobno in da boste njegovi prijatelji, deležni med svetniki njegove večne sreče. Amen.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

2. Ljulika med pšenico. (Mat. 13, 24—43.)

Drugo priliko jim je povedal, rekoč: Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Kedar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik in je prisejal ljulike med pšenico in je proč šel.

Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili pa so hlapci hišnega gospodarja in so mu rekli: „Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko?“ — In jim reče: „Sovražen človek je to storil“.

Hlapci pa mu rečejo: „Hočeš, da gremo in jo pobereмо?“ — In reče: „Nikar, da kje ljuliko pobiraje ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve in ob času žetve porečem ženjem: Poberte ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.

Zopet ta prilika nam kaže, da se je Jezus Kristus pri svojem poduku najraje ravnal po navadah in opraviilih tistega kraja, kjer je učil ter je svoj božji nauk najraje naslanjal na take zemeljske reči in razmere, ki so bile ljudem najbolj znane. Govoril je pridnim delavcem, ribičem, poljedelcem, pastirjem, vinogradnikom; zato se oblika njegovega govorjenja opira na njihova opravila, na reči, ki so bile poslušalcem vsak dan pred očmi.

Po besedi je tedaj prilika bila dotičnim, in je tudi nam, kaj lahko umevna. Da namreč njiva ne rodi toliko in tacega sadu, kakor ga sejavec pričakuje, tega niso samo neugodna tla kriva, kakor je bilo v prvi priliki povdarjeno, ampak še druge nezgode. Lahko namreč pride nesreča naravnost z neba: toča, prevelika suša ali moča; ali pa setev kvarijo razne živali, ali pa še celó — zlobni ljudje. In to slednje povdarja Jezus v tej priliki. Sejavec je imel nagajivega, škodljivega sovražnika, ki si je, opazovaje lepo obdelano polje, v svoji nevošljivi škodoželjnosti izmislil jako hudomušno nakano: Čakaj, si misli, jaz ti jo bom že naredil, da me boš pomnil! in — skrivaj, ko je vse spalo, naseje na obdelano njivo ljulike; dalje mu ni treba skrbeti, ljulika raje rase kot pšenica, „kopriva ne pozebe“, pravi pregovor. — Ali ni to vsakemu najprostejšemu umu jasno in razumljivo?

Tudi to nam je razumno, da so se hlapci čudoma čudili, ko so toliko ljulike zagledali med pšenico; kako bi se ne čudili, ker so dobro vedeli, da je bila čista pšenica vsejana. Enako lahko umevna nam je slednjič ta okoliščina, da bi nerodni hlapci ljuliko pobiraje tudi še pšenico porovali, ali pa pohodili. Tedaj je bilo pri tej tako neljubi dogodbi edino modro to, kar je gospodar ukazal — čakati do žetve.

Toda glavna reč pa ni jasna, — namreč pomen prilike. Tega pa prevzetnim farizejem, ki so v svoji puhli oholosti menili, da že vse vedó, zopet za kazen ni hotel Jezus pojasniti; razložil pa je ukaželnim ponižnim apostelnom — in seveda po njih vsim narodom vsih časov — potlej, ko so bili sami in so ga prosili, in sicer tako-le:

Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva pa je svet; dobro seme pa so otroci kraljestva; ljulika pa so otroci hudobe.

Sovražnik pa, kteri jo je vsejal, je hudič; žetev je konec sveta; ženjci pa so angelji.

Kakor se tedaj ljulika pobere in v ognji sežge, tako bo ob koncu sveta. Sin človekov bo poslal svoje angelje in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vse pohujšanje in tiste, ki krivico delajo; in jih bodo vrgli v peč ognja, tam bo jok in škripanje z zobmi. Takrat se bodo pravični svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.

Ta prilika je s prvo v zvezi in jo spopolnuje; kakor ona dvojne vrste poslušalce, nam kaže ta — v širjem pomenu — dvojne ljudi: otroke božje in otroke hudobe.

Tudi pri razlaganji te prilike ima Jezus že nasledke sejanja pred očmi, ter misli že na vzrastlo seme, in dobro seme kar naravnost — anticipando — imenuje tiste dobre ljudi, ki so ga s pridom sprejemali; slabo seme pa one zlobneže, pri kterih se je slabo seme tudi po svoje vspešno obneslo, rekoč: „Dobro seme so otroci kraljestva božjega, ljulika pa otroci hudobe.“

Sicer pa tukaj ni povedano, ali pomeni dobro seme samo besedo božjo ali še kaj več. Meni se zdi, da tukaj dobro seme, obsega vse, karkoli Jezus sam in po svoji sv. cerkvi ponuja za naše zveličanje; ljulika pa obsega tudi vse, kar satan sam in po svojih najemnikih in hlapih deluje za pohujšanje človeštva. Kteri zvesto sprejema Jezusov nauk, Jezusove milosti v sv. zakramentih in druge pripomočke v sv. katoliški cerkvi ter vsa ona navdihovanja, s kterimi nam Jezus natihoma pa tako razumljivo govori na srce, — ta postane in ostane *otrok kraljestva božjega*. Kdor pa satanu ne zapira svojega srca, ampak rad posluša njegove laži in razne zapeljivosti govorjene in tiskane, rad ogleduje njegove raznovrstne pohujšljivosti po glediščih in družih njegovih brezštevilnih napravah, radovoljno sprejema navdajanja, s kterimi mu tihoma srce slepi, — tak postane kaj hitro *otrok hudobe*.

Kar pa velja za posameznega človeka, to velja za cele družine, vasi, mesta, dežele, — za človeštvo sploh. Toraj spijoči niso samo hlapeci, ampak tudi drugi, — sploh „ljudje“. V prvi vrsti seveda so poklicani oni, ki sejejo, varovati tudi setev („Homines, qui dormiunt, magistros ecclesiae intellige.“ Hier.); potlej so dolžni zabranjevati tihotapsko satanovo delovanje starši, učitelji in drugi predstojniki; zlasti pa mora čuti vsakdo sam nad seboj, da mu seme satanovega zalezovanja ne požene pogubnih korenin v srcu.

Bodimo toraj čuječi vsak sam na-se, prav posebno pa odgojitelji čujmo, da satan v nedolžnih otročjih srcih ne uniči naše dobre setve. Če je očak Jakop za Labanove ovee toliko skrbel, kakor sam

pravi: „*Noč in dan sem vročino in mraz prenašal; in spanje je bežalo od mojih oči*“ — ali mi pa da bi brez skrbi prepuščali nedolžna jagnjeta peklenskim volkovom? (Dalje prih.)

Pogled na slovstvo.

Jezičnik. — **Knjiga slovenska v dóbah XVI. in XVII. veka.**
Spisal J. Marn. V Ljubljani natisnil in založil Rud. Milie 1883, strani 68. — je vže eno in dvajseto novoletno darilo nevtrudljivega našega pisatelja. Ako so dosedanja Jezičniki jako dobro došli jezikoslovcem in prijateljem slovstvene naše zgodovine, je pa ta letnik oveselil zlasti verne Slovence. Koliko se je vže govorilo in pisalo o usodnem XVI. stoletju, o dóbi tako zvane verske reformacije! Kolikokrat smo vže slišali slaviti tedanje oznanovance krivoverstva, kot rešitelje ljudstva iz teme katoličanstva; zlasti nemški učenjaki hoteli so le pri protestantizmu najti prostost, luč in napredek, med katoliki le zatiranje duha, temo in gnjilobo. A iz pravih, prvotnih virov je Janssen v svoji sloveči knjigi „Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgang des Mittelalters“ pojasnil državno in cerkveno zgodovino tedanje dóbe, ter odkril resnico slehernemu, ki jo hoče sprejeti. Nekaj podobnega je hotel menda gosp. Marn storiti v letošnjem Jezičniku gledé slovenske književne zgodovine, ker je dvoje nam jako važnih stoletij, XVI. in XVII. skupaj postavil ter pojasnil. On ne tají zasluge dóbe protestantske, po kateri se je vzbudila književnost slovenska, marveč živo nam opisuje literarno delajoče može onega stoletja: Pr. Truberja, Seb. Krela, J. Dalmatina, Adama Bohoriča, Jer. Megisera in njihovih sotrudnikov. Od vsacega nam podaja kratkih črtic iz njegovega življenja, potem natančne naslove njihovih spisov, in zraven še izgledov pisave iz vsakere knjige. A g. Marn nam dalje kaže, da v naslednji dóbi katoliški, v protireformaciji XVII. stoletja, ni bilo ozir narodnega slovstva tako temno in mrtvo, kakor je trdil vže marsikdo. Kaže nam pisatelj, da naslednje katoliško stoletje ni zgolj kvarilo in požigalo knjige slovenske; protireformacija med Slovenci je ljudstvo res skušala obvarovati strupa herezije, a odpirala je pa narodu tudi v domačem jeziku čistih vrelcev nauka Jezusovega. Iz te knjižice spoznamo ne le kedo ampak tudi kaj, kako in s kakim vzpehom se je slovenski pisalo v XVII. stoletju, ali vsaj slovenskemu narodu v korist in čast. Pred oči nam stavi letošnji „Jezičnik“ književno delavnost naših tedanjih zaslužnih móž: škofa Hrena, Greg. Alasia da Somaripa, Lud. Schönlebna, Matija Kastelca, Jan. Bajkart Valvazorja, Kapucina Janeza Krstnika, Juraja Hablediča in raznih drugih. Tudi o njihovem trudu nas jako nazorno podučí gosp. profesor, kazoč nam njih spise in knjige take kakoršne so, in v izvirnem jeziku nam podajoč izgledov njihove pisave. Posebno znameniti, še za sedanji čas, so posnetki iz pridig Janeza Krstnika in iz jako spodbudnih spisov Matija Kastelca.

Knjižica je ponatis iz „Učiteljskega Tovariša“ s posebnim pridejanim vodom. Najtopleše naj bo spis priporočen vsem, ki se zanimajo za našo književno zgodovino. Le nekaj malega odtisov je dobiti v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr., po pošti 65 kr. A. Z.